

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna petstena vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izloži vsak dan izjemni
ponudbi in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poštoma plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SKS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—
za inozemstvo:
pololetno " " " Din. 216.—
mesečno " " " " 18.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " " 35.—
Posamna štev. 75 par.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi ne se vračajo; neotkrita pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, pralke in dunaj. 24.797

Ob žalostni obletnici.

Slovensko ljudstvo se danes z žalostjo v srcu spominja nesrečnega izida plebiscita na Koroškem, ki nam je odtrgal naše nesrečne brate od naše zemlje. Ta dan pa naj ne bo za nas dan nesreče, ampak Kosovski dan, ki nas mora pripeljati prej ali slej do združitve.

Najvišji mandarinski svet

Dne 7. septembra je imel višji šolski svet svojo sejo. Zakaj se ta »svet« imenuje »višji«, ker »nižjega« ni, tega sicer noben pameten človek ne razume, ampak če že hočemo gospodje biti »višji«, jim mi to rade volje priznavamo in se izrekamo tudi za to, da se imenuje šolski svet za Slovenijo »najvišji in najmogočnejši«.

Torej ta »najvišji in najmogočnejši svet« je sklenil tako: »Ivan Vesenjaj, profesor na državnem moškem učiteljski v Mariboru, ki se udeležuje »takozvanih« katoliških shodov na Štajerskem, hujša ljudstvo najnesramneje proti sokolstvu in Srbom, torej naj pride v disciplinarno preiskavo.«

Tako je sklenil »najvišji« šolski svet v svoji »najvišji« modrosti!

S tem svojim sklepom, ki seveda ni bil enoglasen ali enodušen, je napravil »najvišji« šolski svet, torej reprezentanca slovenskega šolstva, svoj najpokornejši »kolut« pred dr. Žerjavom in njegovo centralistično družbo. Pomislite, slovenski šolski svet! Tisti slovenski šolski svet, kateremu je izročena skrb za našo slovensko mladino in za naš slovenski naračaj, se valja v prahu pred skupino dr. Žerjava, ki je z njim vred v sredi votla, okoli kraja je pa nič ni!

Čast in slava takemu »slovenskemu« »najvišjemu« šolskemu svetu!

Pa preidimo na konkreten slučaj g. prof. Vesenjaja. Kaj je on zakrivil?

On je govoril proti Sokolom v šoli in opozarjal na nevarnost, ki preti šoli, če se šola kot taka postavi v službo sokolstva.

Sedaj pa vprašamo: »Ali mož ni imel prav? Kaj naj pomeni »Sokol« v šoli? Ali bodo naši otroci pametnejši, če bodo znali telovaditi po sokolski komandi? Ali je glavni cilj šolske vzgoje na vse zadnje telovadba? Naše skromno mnenje gre za to, da morajo paglavci najprej znati brati in pisati in računati, potem dolgo ne pride nič in še enkrat nič in šele potem telovadba, ampak šolska in potem zopet dolgo ne pride nič in za tem pride šele sokolstvo, ampak izven šole! Takrat že več ne odločuje šolska oblast in sila zakona, ampak prosta volja ljudi.

Žerjavov gospod bi pa radi drugače. Ta gospod pravi, da moramo mi, svobodni in neodvisni starši, tudi od njegove volje svobodni in neodvisni, dajati svoje otroke vzgajati v sokolskem duhu. Toda gospod Žerjav: Ali mislite res, da smo vsi odvisni od Vaše milosti? Ali res mislite, da Vi nam vsem režete kruh v Jugoslaviji? Mi, ki smo na svoji zemlji svoji gospodje, se vam ne bomo pokorili, ker naša zemlja je naša zemlja in naši otroci so naši otroci, in mi, ki obdelujemo svojo slovensko zemljo, ne potrebujemo od Vas nobene milosti za svoje otroke. Če imate Vi svoje otroke, pošljite jih zaradi nas v judovsko šolo, ampak nikdar ne bo kakšen Žerjav komandiral nam, ki imamo in premoremo še toliko, da bomo svoje otroke vzgajali ali dajali vzgajati po svoji in ne po Žerjavovi!

Tej mandarinski komandi se mogoče lahko uklanja kakšen »najvišji šolski svet«, ki bogzna po kakšni milosti uživa naslov »slovenski«, magari s svojimi otroci vred, nikdar pa se tej komandi ne bo uklonilo slovensko ljudstvo, ki hoče slovensko, domačo in pošteno krščansko šolo! Za take stvari so Žerjavov gospod še mnogo premajhni! Kdo pa je Žerjav, kaj pa je Žerjav? Če se ga naši »demokratski učitelji« boje, ker se boje za svoj vsakdanji kruh, se ga mi že zdavnaj ne bojimo več, ker vemo, da je On, gospod Žerjav — nič!

Če pa naš slavni »najvišji deželni šolski svet« misli, da so Žerjavov gospod vse — pa dobro; bomo videli čez mesec ali dva! Takrat bo neusmiljeno pel lastni dr. Žerjavov bič po hrbtu Žerjavovih privržencev! Le bati se ne!

Le naj prof. Vesenjaja disciplinirajo, kar naj ga — ali misli dr. Žerjav s svojimi podreptniki v »najvišjem« svetu vred, da bo prof. Vesenjaj potem lačen? Ne bo! Več kruha bo imel in boljšega, kot doslej! Toliko bi imeli povedati mi o konkretnem slučaju. Važnejša pa je principijelna stran.

Država pravi, da hoče državno šolo. Tudi Žerjavov gospod pravijo tako. Ker pa vemo danes že vsi, da imajo Žerjavov gospod povsod smolo, kjerkoli kaj primejo, je očitno, da je stvar z državno šolo na pačna.

Država ima po vseh demokratičnih principih samo to nalogo, da skrbi za to, da pridejo vsi otroci v šolo in da se nauče

branja, pisanja in računanja. In prav nič več! Duh pa, ki naj vlada v šoli, je stvar staršev! Ti vzdržujejo šolo in zato bodo tudi gospodje starši ukazovali in odločevali o tem, v kakšnem duhu se bo njihova deca vzgajala in ne država! Država smo mi, ki plačujemo davke in plačujemo tudi šole in ne kakšen Žerjav, ki nič nima, kakor sam pravi. Pa bo tak-le človek komandiral nam? Kdo pa je on? Danes je minister po milosti volilnih ostankov, jutri pa nič! Ta nam županil ne bo, v šoli že celo ne!

Z njim in z njegovimi ponižnimi hlapci, pa naj magari sedijo tudi v »najvišjem mandarinskem svetu«, bo pa slovensko ljudstvo pri prihodnji priliki pomedlo, da ne bo ostala od njih tudi bela pomarančna peška na tleh. Tako se glase sklepi katoliških shodov, tako zahteva ljudsko mnenje, in tako tudi bo!

Davidović v Zagrebu.

PRIBIČEVIĆ IN DR. ŽERJAV ZAPRETLA Z DEMISIJO. — HUDI SPOPADI NA SEJI GLAVNEGA ODBORA DEMOKRATSKE STRANKE.

Zagreb, 9. (Izv.) »Slobodna Tribuna« poroča, da je načelnik demokratske stranke Davidović danes dopoldne obvestil njegovo uredništvo, da dospe nocoj zvečer v Zagreb ter da se bo jutri zjutraj skupaj z dr. Veljkovićem, Pavlovićem in Šečerom udeležil kongresa javnih delavcev. Pri tej priliki povdarja »Slobodna Tribuna«, da je kongres velika politična potreba in dohod Davidovića znači veliko krizo v demokratski stranki.

Belgrad, 9. (Izv.) Na seji osrednjega odbora demokratske stranke je došlo do hudih spopadov, ker se dr. Davidović kot šef demokratske stranke udeležil kongresa v Zagrebu, ki je naperjen baš proti demokratsvu. Davidović je na ugovore Pribičevića in njegovih pristašev dejal: Položaj

v državi je zelo težak in zapleten. Zato je dolžnost vsakega patriota, storiti vse, da se razmere uredijo in izboljšajo. Kakor rečeno, je bilo v glavnem odboru mišljenje glede tega razcepljeno. Posebno je nastopil proti Davidoviću minister Pribičević, ki je dejal, da bi se Davidović tega kongresa že radi tega ne smel udeležiti, ker je kongres naperjen proti vidovdanski ustavi, katero moramo braniti. Sekundiral je Pribičeviću dr. Žerjav. Davidović je odgovoril, da želi iti, ker se mu to zdi važno in potrebno, da se na ta način reši spor med Hrvati in Srbi. Nato sta Pribičević in dr. Žerjav zagrozila, da odstopita kot ministra, če pride Davidović vkljub njunemu odporu v Zagreb. Kriza demokratov je s tem na vrhu.

Kongres intelektualcev v Zagrebu.

USTANOVITEV NOVEGA POLITIČNEGA BLOKA.

Zagreb, 9. (Izv.) »Slobodna Tribuna« piše o jutrišnjem kongresu, da bo manifestacija za novo smer naši politiki. To bo odločilni korak, ki ga je treba storiti, da se rešimo sedanjih razmer. Ustavo je treba spremeniti v duhu popolne enakopravnosti!

Zagreb, 9. (Izv.) Naš dopisnik doznava iz vrst okoli »Slobodne Tribune«, da je namen zasedanja kongresa ustvaritev nove politične skupine. V to kombinacijo pojdejo srbski zemljoradniki, narodni socialci, dr. Trumbić, dr. Smolaka in del demokratov z Davidovićem na čelu, ti so skupina srbskih samostalcev. Tej kombinaciji se pridruži še oni del Hrvatske zajednice, ki ga vodi A. Lorković. S tem se ustvarja nov blok, ki naj onemogoči postanek vsakega novega bloka.

Zagreb, 9. (Izv.) Na kongres v Zagreb pridejo tudi zastopniki Jugosl. Muslimanske organizacije z dr. Hrasnico, Husein Halibegom in Kurbegovićem. Zastopana bo odločna Spahova skupina. Muslimanski od-

poslanci imajo pooblastilo, da ne govorijo le v svojem, ampak v imenu cele svoje organizacije.

Zagreb, 9. (Izv.) Poleg mnogih drugih politikov in javnih delavcev iz raznih dežel je iz Dalmacije poleg dr. Tartaglia in dr. Smolake došel na kongres msgr. dr. Bulić, iz Slavonije sta došla narodna socialca dr. Rostohar in posl. Deržić, iz Srbije pa Davidović ter več njegovih pristašev-poslancev demokratske stranke.

Zagreb, 9. (Izv.) Današnja »Narodna politika« piše o kongresu ter pravi, da ga tvorijo politiki, ki med ljudstvom nimajo po večini prave zaslombe. Med njimi so taki, ki nosijo vso soodgovornost za vse čine, ki je zanje soodgovoren Pribičević. Vendar pomeni ta kongres korak v izboljšanje razmer. Kakor je svoj čas znana reška resolucija preokrenila vso hrvatsko politiko, tako bo morda morebitna zagrebška resolucija privedla do preokreta v notranji politiki naše države.

Pred obnovitvijo turškega imperija.

SMIRNA OBKOLJENA. — PADEČ MESTA SE PRIČAKUJE VSAK HIP. — POGOJI ANGORSKE VLADE. — PROGRAM NOVE GRŠKE VLADE. — TURŠKI SULTAN NAMERAVA ODSTOPITI V PRID PRESTOLONASLEDNIKU.

London, 9. sept. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča iz Smirne: Včeraj zvečer je bilo mesto obkoljeno. Turška konjenica je zasedla višine, pehota je na pohodu. Padec mesta je le še vprašanje par ur. Iz Carigrada je došlo poročilo, da pričakujejo, da bodo turške čete danes zasedle Smirno.

Pariz, 9. sept. (Izv.) Iz Carigrada poročajo, da bo angorska vlada zahtevala izpraznitev Tracije in takojšnjo izpraznitev Carigrada.

London, 9. sept. (Izv.) Brzojavka iz Smirne danes zjutraj ob 10. uri poroča: Položaj mesta je nevzdržljiv. Vsak hip pričakujejo, da bodo turške čete zasedle mesto.

London, 9. sept. (Izv.) Reuter poroča iz Smirne 7. t. m. ob 4. pop.: Grki se

drže na črti vzhodno od Salihni. Nobenega upanja ni, da bi se mesto držalo. V mestu in okoliških vaseh je vse polno beguncev, ki jih cenijo na 200.000. Na jugu so prišle turške čete za grško armado, ki se umika v smeri Brussa—Panderna—Mondania.

Pariz, 8. sept. (Izv.) Iz Angore poročajo: Turška konjenica je vdrla v Pergamon.

Atene, 9. sept. (Izv.) Za ministrskega predsednika je imenovan Skuludis.

Atene, 9. sept. (Izv.) Haloteropulos je izjavil zastopnikom časopisja: Edini program nove vlade je, da reši deželo iz sedanjega težavnega položaja.

Pariz, 9. sept. (Izv.) »Petit Parisien« poroča iz Londona: Iz Carigrada so došle vesti, da se namerava sultan odpovedati prestolu na korist prestolonasledniku.

Katol. shod pri Sv. Križu nad Dravogradom.

Maribor, 8. sept. 1922.

Na Mali Šmaren se je vredno in dostojno zaključila vrsta sijajnih katoliških shodov na Štajerskem. Koroško-štajerski katoliški shod v Sv. Križu nad Dravogradom je bil sijajno obiskan. Na tisoče ljudstva iz Mislinjske in Dravske doline ter štajerskih obmejnih hribov kakor tudi iz mežiške doline in drugih koroških krajev je privrelo skupaj z železnico, na okrašenih vozovih ter peš ali na kolesih. Koroški, mariborski in celjski vlak so bili natrpani ljudstva. Shod pa je obiskalo tudi zelo mnogo katoliških Slovencev iz avstrijske Koroške, ki so bili deležni priskega pozdrava.

Po dohodu vlakov se je služila v župni cerkvi v Dravogradu sv. maša, ki jo je opravil poslanec g. dr. Hohnjec. Po sv. maši se je razvil dolg in veličasten sprevod k Sv. Križu. Kmečke in delavske organizacije so otvorile sprevod, nakar so sledile cerkvene organizacije, nato župani, Orli, Orlice ter skupina neorganiziranih. Pred lepo četo Orlov je korakala vrta domača godba iz Trboja, ki je ves čas neumorno in lepo svirala. Pri Sv. Križu je po dohodu sprevoda imel zunaj na prostem lep cerkveni nagovor g. vseučilišni profesor dr. Rožman, pontifikalno sv. mašo pa je ob asistenci služil na prostem generalni vikar premil. g. prošt Volbenk Serajnik.

Po končanem cerkvenem opravilu so se zgrnile ogromne množice na pobočje hriba pod cerkvijo. Ves prostor naokrog je bil natlačeno poln. V ognjevitih in krepkih besedah je otvoril zborovanje v imenu pripravljalnega odbora g. dr. Čukala, ki je razložil pomen zborovanja. Za predsednika shoda je bil izvoljen poslanec Vladimir Pušenjak, za podpredsednika pa delavec Kogovnik iz Guštajna; zapisnikarja sta bila gg. župnika Volčič in Kuhar, častna predsednika pa kmetijski župan Luka Pogac iz Pameč v Mislinjski dolini ter gerent guštanski Kotnik Franc. Po kratkih uvodnih besedah posl. Pušenjaka je govoril viharno pozdravljen posl. dr. Hohnjec o položaju katoličanov v Jugoslaviji ter o katoliški šoli. Ogromno odobravanje je žel poslanec za svoja izvajanja, osobito tedaj, ko je izjavil, da se katoliško ljudstvo ne bo vpognilo diktatu svobodni-selnega učiteljstva, katero je na Bledu proglasilo šolo za državno stvar. Kadar bodo liberalni učitelji zidali šole ter staršem plačevali zato, da pošiljajo otroke k njim v šolo, takrat bodo lahko komandirali šoli. Sedaj pa je vzgoja otrok stvar katoliških staršev, ki so za svoje otroke odgovorni pred Bogom. — Nato je urednik Kremzar iz Ljubljane govoril o pravih in napačnih signalih v življenju ter posebno o dobrem in slabem časopisju. — Akademik Rajš je pozdravil zborovanje v imenu katoliške mladine, sestra Sušnikova, načelnica prevajalskih Orlic, je pozdravila kat. shod v imenu koroške slov. mladine. Nato je govoril vseuč. profesor dr. Slavč v lepem govoru o katoliški organizaciji in krščanski družini. — Poslanec Pušenjak je v sklepnem govoru povzel izvajanja govornikov ter krepko utemeljil resolucije. Končno je koroški delavec Kogovnik kot podpredsednik kat. shoda navdušeno govoril o kat. organizaciji, nakar je bil shod zaključen. Sprejele so se resolucije, ki so slične drugim, omeniti pa je, da je resolucija proti zahtevam svobod. učiteljstva izredno ostra ter napoveduje svobod. težnjam neizprosen boj.

Med navdušenjem in polno novih nadržov za bodoče delo se je razšlo ljudstvo s tega koroško-štajerskega katoliškega shoda.

Parlament še ne bo sklican.

Belgrad, 9. (Izv.) Vlada se še ni odločila, kdaj naj bo seja parlamenta. Toliko je skoraj gotovo, da narodna skupščina ne bo sklicana pred 1. oktobrom. 16. septembra bo seja zakonodajnega odbora, ki bo razpravljala najprvo o uradniškem vprašanju ter nato o novih davkih.

Avstrijsko vprašanje na ženevski konferenci.

Zeneva, 9. (Izv.) Splošno zanimanje za avstrijsko vprašanje traja dalje. Tekom današnje debate so se vsi govorniki zavzemali za Avstrijo. Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić je v svojem govoru označil avstrijsko vprašanje kot najvažnejše vseh vprašanj o katerih se bo razpravljalo v Društvu narodov. V interesu cele Evrope je, da se Avstriji hitro in odločno pomaga. Posebno se je zavzemal za Avstrijo francoski delegat Hanotau, ki je izrazil željo Francije, da se takoj pomaga Avstriji iz sedanjega težkega položaja.

Zeneva, 9. (Izv.) Zvezni kancelar dr. Seipel, ki je včeraj zjutraj odpotoval iz Zeneve, je prekinil vožnjo v Bernu, kjer je

obiskal zveznega predsednika dr. Haaba in zveznega svetnika Schultesa. Oba sta dr. Seiplu zagotovila, da bo zvezni svet takoj pričel razpravljati o avstrijskem vprašanju. Dr. Seipel je obiskal tudi papeževga nuncija msgr. Maglione, ki se je te dni mudil v Zenevi. Zunanji minister dr. Grünberger ostane še nadalje v Zenevi. Če pride pri razpravah o avstrijskem vprašanju do ugodnih rezultatov, se bo zvezni kancelar dr. Seipel vrnil v Zenevo.

Zeneva, 9. sept. (Izv.) Odbor petorice za avstrijske zadeve je imel danes svojo prvo sejo, katero je vodil Balfour. O poteku seje ni bil izdan oficijelni komunike. Tudi nadaljnjše seje bodo tajne.

teljev bolj gleda na njihovo sposobnost in moralno kakovost. — Stalni predlog kan. Vraberja, da se na Štajerskem za velike počitnice določijo tisti meseci, ki so bili določeni za to določeni. — Raynatelj Gnuš predlaga disciplinarno preiskavo proti profesorju Vesenjaku, ker na katoliških shodih napada učiteljsko in sokolstvo. — Kan. Nadrah predlaga disciplinarno preiskavo zoper vse Slomškarje in, če se dokaže, da vzgajajo šolske mladine protidržavno in protinastitno, kar jim očita »Slovenski narod« in znane resolucije UJU na Bledu, najstrožje kazen. — Isti predlaga, naj se katehet Kogelj, ki je edini prosilec za kateh. službo v št. Vidu nad Ljubljano, pa je njegova prošnja obložila pri krajevnem šol. svetu, kaj sedaj — v začetku šol. leta — prideli ljudski šoli v št. Vidu, da ne bo med šolskim letom zmešnjav v šoli. — Za te štiri predloge je določil podpredsednik razpravo na koncu seje.

Razna imenovanja.

Nato se je po sporedu sestavilo nekaj tropredlogov za srednješolske službe in se je brez dolgih debat podelilo več meščanskošolskih in osnovnošolskih učiteljskih služb. Za kateheta na deški meščanski šoli v Celju je imenovan Frančišek Lukman in na osnovni šoli v Novem mestu frančiškan p. Akvin Ottavi. Katehetska služba v Kočevju se znova razpiše. Izmed svetnih učnih oseb omenjamo samo Avg. Ojstriš, ker jo je »Jutro« izpustilo. Dobila je službo na I. mestni dekl. meščanski šoli v Ljubljani. Mestni občinski odbor v Mariboru je prosil, da se prideli štiri učiteljske odločene dečjemu zavetišču. Referent nadzornik Gabršek (?) je med drugimi predlagal tudi eno, ki je prestopila tudi v pravoslavno vero in se namerava poročiti z nekom, ki se je ločil od svoje žene in je prav tako spremenil vero. Nadrah je protestiral proti temu, da bi bila taka oseba vzgojiteljica katoliških otrok v zavetišču. Opozoril je, da je zakon, kakršen se namerava skleniti v tem slučaju, po nauku katoliške vere konukinat in da je tudi po naših državnih postavah neveljaven. Vse ni nič pomagalo. Proti referentovemu predlogu je glasoval poleg obeh duhovnikov samo dr. Poljanec, dr. Majcena pa tisti čas ni bilo v dvorani.

Odprava obveznih šolskih maš. — Energična izjava kanonika Nadraha.

Referent nadzornik Wester predlaga spremembo § 6. discipl. reda glede verskih vaj na srednjih šolah. Po vidovdanskim ustavi se šolska mladina ne sme več siliti k božji službi. Zato prvi dve točki omenjenega paragrafa, ki govorita o obvezni službi božji, nimata več veljave. Nadomestila naj se s sledečo določbo: »Učenci, ki se udeležujejo božje službe in verskih vaj, se morajo pri njih dostojno vesti.« Tretja točka, ki določa molitev pred šolo in po šoli, ostane. — Kan. Vrabec dokazuje, da je treba posebnega zakona, ki bo uredil šolsko službo božjo. O tem zakonu govori ustava samo v členu 12., ki pravi, da dolžnost udeležbe pri verskih vajah za osebe, ki so podložne očetovski, varstveni in vojaški oblasti, odredi zakon. Dokler ni tega zakona, država nima pravice tozadevno kaj spreminjati. Saj so tudi razne druge določbe o ustavi, ki se ne izvajajo, ker čakajo posebnega zakona. — Vladni tajnik dr. Majcen izjavlja, da šolska oblast ni ne očetovska, ne varstvena, ne vojaška; zato ji tudi zakon ne more dati moči, da bi silila učence k bogoslužnim vajam. — Kan. Nadrah meni, da ni bilo prav nič treba tako hiteti s tem bojem proti šolskim verskim

vajam. Brez vsake škode za državo bi se bilo lahko počakalo novega šolskega zakona. Pa če že hočejo brezverski starši imeti za svoje otroke brezversko vzgojo, naj je imajo, pa naj tudi sami nosijo posledice take vzgoje. Mi pa tudi za verne starše zahtevamo svobodo vesti, da ne bodele sili njihovi otroci k prireditvam, ki so proti njihovi vesti, da jih ne bodele sili peti šolsko himno: (Jelenc: Jo je ministrstvo potrdilo.) Ministrstvo nima pravice v teh zadevah kaj ukazovati. Mi se uklanjamo vsem državnim postavam in naredbam; postavam in naredbam, ki so proti božjim postavam, se pa nikdar ne bomo uklonili. (Gnuš: »Torej upork« Jelenc: »Bomo že videli.«) Država nima pravice, posegati v vest krščanskih staršev. Bog je nad državo. — Predlog je bil sprejet proti glasovom obeh duhovnikov.

Pametna odredba.

Nadzornik Wester je dalje poročal o dveh predlogih Zdravstvenega oddelka za Slovenijo za vzgojo mladine, ki sta bila oba sprejeta. Prvi predlog se tiče dijaških stanovanj. V začetku šol. leta naj posebna komisija pregleda dijaška stanovanja, če so neoporečna v zdravstvenem in moralnem oziru. Drugi predlog prepoveduje vsem učencem pušenje tobaka in obiskovanje gostiln in kavarn razen v spremstvu staršev iz pametnega vzroka. Dr. Poljanec je mnenja, da teke prepovedi več škodujejo, kot koristijo, ker nimamo sredstev, da bi učence k izpolnjevanju teh prepovedi prisilili. Referent je pa drugakega mnenja in se je pri zagovarjanju teh predlogov skliceval na Foersterja, ki zahteva za mladino določenih zapovedi in prepovedi.

Zadeve, tičeče se meščanskih šol. — Ne zadostno znanje nemškega jezika.

V referatu nadz. dr. Poljanca so važne nekatere določbe, ki so se sprejele glede meščanskih šol. Te so sledeče: Če je učenec kak razred ponavljal, pa je na koncu leta v dveh glavnih predmetih dobil nezadostni red, sme učiteljska konferenca njegov zopetni sprejem odkloniti. Iz srednjih šol morejo učenci prestopiti na meščansko šolo takole: Če so dobili na srednji šoli na koncu leta v tistih predmetih, ki se uče na meščanski šoli, prvi red, prestopijo v isti razred, v katerem so bili nazadnje na srednji šoli, torej iz 1. v 1., iz 2. v 2. itd. Če imajo v latinščini, francoščini in drugih takih predmetih, ki na meščanski šoli niso obligatni, drugi red, tisti ne ovira njihovega prestopa. Če je pa učenec srednje šole padel v drugih predmetih, se more sprejeti v I. razred meščanske šole, če dokaže, da je dovršil 5. razred osnovne šole. — Učiteljski zbor trgovske šole se je pritožil, da prinašajo absolutne meščanske šole s seboj premalo znanja nemščine, ki je v naši trgovini neobhodno potrebna. Predlaga, naj bo nemščina na mešč. šolah obvezen predmet. Referent ni za to, da bi bil ta jezik obvezen predmet, stavi pa razne predloge, ki omogočajo bolj uspešno učenje neobveznih predmetov, posebno, da si učenci smejo izbrati prostih predmetov samo za 6 tedenskih ur in da morajo učitelji, ki uče proste predmete, biti zanje usposobljeni.

Šole na mejah.

Ti sklepi dobe veljavo, ko jih potrdi oddelek za prosveto in vere. — Veliko težavo delajo šolski upravi šole na severni meji na Štajerskem, ker učitelji nečejo prositi za službe na teh šolah. Sklene se ministrstvu priporočiti naredbo, da bi n

Princ Jurij in vlada.

Belgrad, 9. (Izv.) Danes dopoldne sta se sešla ministra Timotijević in Marković s princem Jurijem. Svetovala sta mu, naj se nastani v Nišu. Iz njegove okolice pa se čuje, da princ Jurij ne namerava ničesar ukreniti, dokler se ne vrne kralj iz inozemstva. Jurij stoji na stališču, da vlada ni kompetentna reševati njegove zadeve, kar je pridržano le kralju. Zato si tudi princ Jurij pridržuje nadaljno postopanje.

Kralj odpotoval v Pariz in London.

PASIC SE VRNE V BELGRAD.

Belgrad, 9. (Izv.) Kralj Aleksander je danes s kraljico zapustil Mar. Lazne ter se odpeljal v Pariz. Iz Pariza bosta kralj in kraljica obiskala še London. Ministrski predsednik Pašić pa bo v oči gled doma nastali situaciji prekinil svoje bivanje v inozemstvu ter se bo prih. teden iz Mar. Laznov vrnil v Belgrad.

SEJA VLADE.

Belgrad, 9. (Izv.) Sinoči se je vršila seja vlade, na kateri je poročal minister dr. Marković o svojem potovanju v Pariz, kjer bo pregledal delovanje reparacijske komisije. Dr. Popović je predlagal ukinitje uvozne carine na vse vrste sočivja. Nato je bil podpisan ukaz o spremembi carine.

Razorožitev Mažarske.

Zeneva, 9. sept. (Izv.) Pododbor šeste Komisije je v tajni seji razpravljao o vprašanju, če je Mažarska res razorožila v smislu mirovne pogodbe. Zastopniki male antante so dokazovali, da razorožitev ni popolna, in so zahtevali strogo preiskavo, ki naj jo izvede medzavezniška komisija. Ta zahteva je bila sprejeta.

Ratifikacija donavske konvencije.

Pariz, 9. sept. (Izv.) Havas poroča uradno: Zastopniki Belgije, Francoske, Anglije, Grške, Italije, Romunije, Jugoslavije in Češkoslovaške so danes sporočili zunanjemu ministru ratifikacije svojih vlad glede donavske konvencije.

VPRAŠANJE RAZOROŽITVE.

Zeneva, 9. (Izv.) Mešana komisija za razorožitev je včeraj popoldne izročila tretji komisiji svoje poročilo. Kakor lani, tudi sedaj povdarja komisija v svojem poročilu, da so največja ovira razorožitvi neurejene in nestalne politične razmere.

Packa.

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B. (Dalje.)

Gospod Charnot je veren svojemu mestu pod tintnikom na desni.

Opazujem ga. Redno prihaja med prvimi, urno stopicaje. Njegovi srednje dolgi lasji so skrbno počesani na sredi glave, brada je vsak dan na novo urejena. Ima navado, da nabaše cele kupe zapiskov v žepe zimske suknje; zato je zgoraj vedno nabrekli in razširjena nalik košarici. Čita počasi in resno skozi zlata očala, malo knjig sicer, toda vse vezane v telečjem usnju, kar priča o njihovi starosti. V načinu, kako jih prelistava, je nekaj obrednega. Uslužbenci ga imajo radi, nekateri varuhi ga naravnost obožavajo. Prijazen je z vsakim človekom, le meni se izogiblje. Vendar ga pogosto srečavam v predsobi pri oblačenju, češče v Richelieujevi ulici, ko gre proti Seni. Ustavi se pri Molierovem vodometu in si kupi kostanja. Tudi jaz imam to navado, ki naju zbližuje. On jih kupi za dva novca, jaz za enega: na ta način je tudi družabno stališče vpoštevano.

Če pride za menoj, mu dam prednost; če je pred mano, čakam z veseljem in potrpežljivostjo, iz katere odseva moje spoštovanje. Vendar ni nikoli pokazal, da je to zapazil. Re da se mi je parkrat zazdelo, kakor da se je nalahno nasmehnil in me

kradoma postrani pogledal, toda ti starčki-učenjaki so tako umerjeni!

Mislil, da mu ni ušlo, da ga iščem. In res je to: prežim na priloznost, da po pravim budalost, ki sem jo naredil. Pokazati se mu hočem v lepši luči kot pri onem nesrečnem obisku.

In kaj me tako vleče k njemu? On! Odkar mi je gospod Mouillard zagrozil z gospodično Berto Lorinetovo, vstaja v mojem srcu podoba ljubke gospodične Jeanne z dvojno upornostjo in jaz je nisem prav nič žalosten.

Pa ne, da bi jo ljubil! Kaj še, tako daleč še nisem! V par mesecih moram zapustiti njo in moram zapustiti Pariz. Ne, vse, kar želim, je to, da bi jo enkrat srečal na ulici, videl v gledališču ali kje drugje, da bi ji dal vedeti po obnašanju ali še raje z besedami, kako mi je žal radi onega dogodka in kako vroče jo prosim oprostjenja. Potem bi ne bilo več tega prepada med nama, potem bi jo srečaval brez zadrege.

Poklical bi lahko na pomoč njeno podobo, če bi me strašila Berta Lorinetova, ko bi me ponosna šobica ne spominjala več na moj greh. Ona bo zame vedno simbol pariške ljubkosti, združene z otroško ljubeznostjo. Spremljala me bo zunaj na deželi kot vonj redke cvetlice in če bom kdaj zapel: Hymen! O Hymenae! se bo to zgodilo za katero drugo, ki ji bo morala biti podobna...

Mislil, da moja čustva ne gredo preko te meje. Vendar pa si nisem prav gotov: pri tem iskanju sem tako vstrajen in žilav, da se sam sebi čudim, razočaranje po neuspelem čakanju je tako živo, da ga ni mogoče spraviti v sklad s hladno pametjo.

No, mogoče imam pa »toplo« pamet! Poglejmo nekoliko: podajmo račune o naših neumnostih!

Januarjevega popoldneva sem osemkrat zapored premeril Univerzitetno cesto od št. 1—107 in nazaj od št. 107—1: Je-anna se ni pokazala, čeravno je bil jasen, bliščeč zimski dan.

Devetnajstega dne istega meseca sem bil pri predstavi Andromaha, dasiravno sicer nisem preveč navdušen za klasike. Drugi tak poskus se je ponesrečil sedemindvajsetega: ne prvič ne drugič nisem zagledal gospodične Charnot-ove.

Če Institut ne navaja svojih hčera, da ploskajo Andromah, kam pa jih pošilja? Mogoče nikamor.

Veselite, kadar grem skozi Tuilerije, preletim s pogledom gruč raztresene med kostanjariji. Otroci se tam igrajo in padajo, varihinje, ki jih spuščajo na tla in mamice, ki jih pobirajo; tulintam blodi osamljen vojak Jeanne ni nikjer!

Včeraj sem bil pet ur v Bon Marché. Bil je dan pomladanske razstave in po pravici sem mislil, da mlada in lepa Parižanka ne bo zamudila lepe prilike. Ogromni bazar je poln ljudstva, ko vstopim okoli ene popoldne. Ni lahko ustaviti se toku,

ki te je zajel in tudi jaz sem se dal potegniti brez volje enemu od njih s seboj, kakor žival, ki je zgrešila gospodarja. Tok me je zanesel do prodajalnice in me pučil v sredi smejočih se prodajalk, ki se na tihem hehetajo blodečemu študentu. Sram me je, sledim Angležinji, ki si s pomočjo svojih komolcev napravi pot skozi dvajset kontoarjev. Končno se zatečem v čitalnico, ves truden, izmučen in prašen kot po dolgi hoji na solncu.

Ti norček, prezgodaj je: moral bi bil na to misliti! si pravim. Prišla bo šele potem, ko bo Knjižnica zaprta, skupaj z očetom. Recimo, da se vsedeta na električno, ne moreta biti tukaj pred po peto.

Treba je porabiti čas, ki mi v obilici preostaja. Napišem pismo stricu Mouillardu. Za sam naslov porabim sedem minut. Nikoli od devetega leta sem ga nisem napisal skrbneje. Ko sem koncem koncev ovitek zalepil, iščem novin: vse so oddane. »Bottine« je na razpolago, odprem ga pri prvi ch in ugotovim, da je v Parizu vse polno Charnotov, ne da bi štel mojega znanca, tako na primer mali trgovec Charnot, pleskar Charnot, Charnot bandažist; članu Instituta sem zamislil celo sorodstvo, dobro izbiračo seveda med onimi, ki so se mi zdeli najvrednejši takega sorodstva. Kaj se je potem godilo, ne vem. Le toliko se spominjam, da sem dvakrat čutil, kakor da se je radovedna oseba naklonila čez mojo desno ramo. V tretje sem se prebudil.

(Dalje.)

obmejnih šolah 2 službeni leti veljali za 3, in prositi Ciril Metodovo družbo, da bi te šole podpirala. Priporočalo se je, naj se pošilja v te kraje modri, starejši učitelji, ki bodo ljudstvo za ljubeznijo pridobivali za našo državo. Zgubljena Koroška in nezadovoljna Prekmurska učita, kako previdna mora biti šolska oblast pri nastavljanju učiteljev v teh šolah.

Po referatu dr. Majcena, ki se je pečal z razširitevijo in ustanovitvijo šol in upokojitvijo učiteljev, so prišli na vrsto samostojni predlogi.

Kdor govori proti Sokolu, pride v disciplinarno preiskavo.

Ravnatelj Gnus zahteva disciplinarno preiskavo za prof. Vesenjaka. Kan. Nadrah konstatira, da se prof. Vesenjak ni pregrešil zoper nobeno postavbo, ne šolsko, ne drugo. Torej ni vzroka, da bi postopali proti njemu. (Gnus: Napadal je učitelje, govoril je proti Sokolu!) Učiteljev kot takih ni napadal in kdo mu more braniti, da bi se ne boril proti Sokolu? Gnus: »Navadite te ljudi, da ne bodo na takimenovanih katoliških shodih tako govorili. Ko bi Kristus še enkrat prišel, bi vse pretepel.« Kan. Nadrah: »Vsi reklamirajo Kristusa zase;

brezverci, komunisti, socialisti itd., pravi Kristus je pa samo tisti, ki ga uči katoliška cerkev. In kdor je za tega Kristusa, mora biti proti Sokolu. Naš Sokol gre v vsem za češkim, češki pa je načelno protiverski.« — Po tem prerekanju je večina sklenila, naj predsednik višjega šolskega sveta oskrbi preiskovanje te disciplinarne zadeve. —

Strahopetci!

Nato se je začela razprava o premetitvi kateheta Kogejja. Med razpravo vstanejo gg. Jelenc, Gnus et consortes ter napravijo »exodus«. Na razgovor bi imel namreč priti napad na Slomškarije. Govorilo bi se namreč o blejskih resolucijah. Dopoldne so še glasovali za to, da se izreče priznanje gospej Zemmetovi za vzorno vodstvo meščanske šole, šolska vodstva na Viču in v Mostah in drugod, kjer so voditelji črni Slomškariji, se lahko izkažejo z raznimi priznanji šolskih oblasti za svoje državi in vladarju vdano delovanje. Oni so jih pa na Bledu žigosali za protidržavne in protidisciplinarni. In sedaj bi morali slišati, da to ni lepo. Vroče jim je postalo, pa so vstali in — bežali! Odpadel je vsled tega seveda tudi razgovor o kan. Vrbarjevem predlogu.

II. Ljubljanski veliki sejem.

ČESKOSLOVAŠKA INDUSTRIJA

Je letos zastopana mnogobrojnejše kakor lani in sicer z okusnimi izdelki pred vsem tekstilne in steklarske stroke. Razen v stalnem paviljonu ima »Čehojug« d. d., ki zastopa 51 čeških tovarn, velik okusno prirejen oddelek v paviljonu »G«. Omeniti je treba lepe steklarske izdelke družbe »Cristalac« iz Arnultovic v Boru in tvrdke Krivanek & Comp., nadalje porcelansko industrijsko družbo d. d. iz Ustja za elektrotehnični porcelan, družbo »Concordiac« v Karlovih Varh za čisti porcelan, bljoutierji iz Gablonca, tovarno perila Rudolf Galliz iz Brna, tovarno frotrirnega perila Cerny & Pufa iz Pribislava, tovarno za juto Weiss & sinov iz Kralova. V dobavi jute ima tvrdka »Čehojug« skoro monopol za Jugoslavijo. — Tvrdka »Čehojug«, ki zastopa, kakor rečeno 51 čeških tvrdk, ima svoj sedež v Ljubljani ter podružnico v Pragi ter je bila ustanovljena na incijativo češkoslovaškega konzulata v Ljubljani in jugoslovanskega v Pragi. Glavni namen ji je posredovanje trgovine med obema državama. Z okusno prirejeno razstavo izdelkov prednjači na velesejmu.

LOŃČARSKA ZADRUGA V KOMENDI

Izdelki te zadruge vzbujajo na velesejmu (paviljon E št. 85) splošno pozornost vsled dobre kakovosti, lepe oblike in zmernih cen. V Komendi pri Kamniku je loŃčarska domača obrt že starodavna in se pečajo ž njo v prvi vrsti prebivalci vasi Gmajnica, Podboršt in Mlaka. Letos so se loŃčarji združili v »LoŃčarsko zadrugo v Komendi«, ki ima nalogo, da štiti skupne interese vseh loŃčarjev in da obenem ustreže željam odjemalcev s tem, da izpopolni loŃčarsko tehniko v vsakem oziru. Na razstavnem prostoru te zadruge imajo Ljubljanci priliko videti prvič, kako se izdelujejo lonci in vsakovrstna posoda iz surove gline na kolovratu. Zanimanje odjemalcev za izdelke te zadruge je zelo veliko, zlasti iz južnih krajev naše države.

WEISSBACHER, DRUŽBA Z O. Z. LJUBLJANA. Ljubljanska lesna industrija »Weissbacher, družba z o. z.« si je na letošnjem II. velesejmu postavila lasten majhen, a zelo okusen paviljonček, kjer vidiš 5 vrst raznih žaluzij in sicer iz lesenih deščic, platna itd. — En izdelek omenjene družbe je zavaran z lastnim patentom in vzbuja veliko zanimanje med stavbeniki in občinštvom, pa tudi inozemci se zanimajo zanj. — Tvrdka Weissbacher, ki zaposluje ca. 100 delavcev, izdeluje tudi vsa druga tesarska in stavbenomizarska dela in je najbolje vpeljana v Ljubljani in Zagrebu. Želim, da se njen sloves razširi po vsej naši državi.

TOVARNA KLOBUKOV ŠESIR D. D. ŠOFJA LOKA.

Posebno razveseljivo je dejstvo, da se je udeležila velesejma tudi nova slovenska industrija, ki ima namen osamosvojiti naš trg od tujega uvoza. Med temi tovararni igra

zelo važno vlogo tovarna klobukov »Šesir« v Škofji Loki, ustanovljena l. 1921. Podjetje ima 10 milijonov delniške glavnice, ki se nahaja popolnoma v domačih rokah. Tovarna zaposluje krog 200 delavcev in je opremljena z najmodernejšimi stroji za izdelavo klobukov iz zaježe kože. Specialiteta te tovarne so velourklobuki, ki jih tovarna že izvaža v Avstrijo. Podjetje je največje te vrste v Jugoslaviji. Izdelki tovarne klobukov vzbujajo splošno pozornost, zanimanje in priznanje.

JUGO-AUTO,

je nanovo ustanovljena slovenska družba, ki se peča s trgovino z avtomobili, motorji in kolesi. Ima svojo mehanično delavnico, avtotakso in garažo v Ljubljani. V svoji zalogi ima avtomobile tvrdke »Steyr«, in sicer luksusne 6 cilindrske s 40 HP, in male »Steyr« s cilindri in 23 HP. Blago je znano po svoji trpežnosti in uspehih, ki jih je doseglo na mednarodnih dirkah. Motocikli in bicikli so od tovarne B. S. A. Cycles Limited v Birminghamu (Anglija), ki so znani kot angleška specialiteta. Pnevmatiko prodaja družba od tovarne Michelin Cie. iz Clermond-Ferranda (Francija), ki je tudi vsem strokovnjakom na tem polju znana kot prvotna. Družbo »Jugo-Auto« moremo le priporočati.

PISALNI IN RAZMNOŽEVALNI STROJI.

V tej stroki vzbuja na velesejmu občo pozornost razstavni oddelek mariborske tvrdke Ant. Rud. Legat, paviljon H, odd. 291. Ondi je razstavljen pisalni stroj svetlovnega slovesa »Continental«, razmnoževalni aparat »Rapax«, ki dela res krasne odise, nove vrste luknjač »Velomac« in urejevalec pisem »Indus«. — Veliko pozornost obiskovalcev seja vzbujata tudi pisalni stroj, v katerem se v par trenutkih lahko zamenja latinica s cirilico in obratno.

«ICARUS» d. d.

v paviljonu »E« vzbujajo pozornost s svojimi aviatimi in igračkami, letalnimi metalčki in pički, ki so popolnoma nekaj novega ter ne brez vsakega poučnega vpliva na deco. Tvrdka je domače podjetje.

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU

ima tovarni v Hrastniku in Celju ter je eno najstarejših podjetij te vrste v Sloveniji, ustanovljeno že leta 1841. Izdeluje vsakovrstne kemikalije, železo-oksidsne barve, pisane barve, tinte, kemično-tehnične preparate, mila itd. S svojo okusno prirejeno razstavo v paviljonu »E« zbujajo kakor lani pozornost. Sploh so v paviljonu »K« (Kemikalije) znale nekatere tvrdke jako okusno prirediti svoje prostore. Omeniti je treba razstavo sveč trgovca Kopat el Comp. iz Ljubljane ter tvrdke Richter el Comp. Nadalje je okusno prirejen oddelek tvornice za Gazela-milo, kakor I. mariborske tovarne za mila, ki ima letos umetniško iz mila izdelan kip dveh peric.

TVRDKA HLAVKA

nima v Ljubljani nikake zaloge, marveč dela tvrdka edino v Zagrebu, kjer ima svojo delavnico, zalogo in trgovino. — Samo informacije daje v Ljubljani iz prijaznosti g. Rudolf Paulus, Kolodvorska ul. št. 11.

GRAVER ANTON CERNE.

Na ljubljanskem velesejmu naletiš prav lahko na kaj zanimive sejmarje. Zamakneš se v razstavljeni prostorček, obdušuješ vzornoskrbno pripravljeno lično opremo, nehoti se začneš zanimati tudi za postanek tvrdke, za njen razvoj in končno, kar je poglavitno, za dušo podjetja, za lastnika. S takim radovednim povpraševanjem naletiš, kakor rečeno, na zanimive sejmarje, ki jih drugod imenujejo selfmademene, to so ljudje, kojih neumorna podjetnost in poslovno snovanje je ustvarilo takorekoč iz nič veliko podjetje. Znano se s posebno srečno roko prilagoditi hitremu gospodarskemu napredovanju. Tak mož je tudi ljubljanski graver Anton Cerne, ki je v zadnjem času s svojimi brezkonkurenčnimi graveurskimi izdelki preplaval urade in podjetja cele Jugoslavije. Skromno delavnico izpred vojne je razširil v veliko in moderno graveursko podjetje, s katerim ne more konkurirati nobena sliha domača, zagrebška ali belgrajska tvrdka. Njegove počate naročajo iz Slovenije, Srbije, Makedonije, Bosne itd. V najnovejšem času se je tvrdka Cerne opremila z novimi stroji za izdelovanje luksuznih in trgovskih pečatnih znamk ki se rabijo na zalepni strani zasebnih ter trgovskih in bančnih pisem — edino in prvo podjetje te vrste v Jugoslaviji. Poleg tega je ustanovila še poseben umetniškograveurski oddelek. Tako smo v Ljubljani dobili najmočnejši graveurski zavod Jugoslavije. Tvrdka je razstavila v paviljonu »E« št. 9.

«ZAVORA»

Prva jugoslovanska tovarna voznih zavor, tehničnih naprav in strojev, družba z o. z. v Celju. Zeleniška postaja Laško, tovarna v Spodnji Rečici pri Laškem. Izdeluje vse vrste voznih in kolesarskih zavornic in vreten za transmisije. Tovarna je prva te vrste v Sloveniji.

Po svojih solidnih izdelkih in predmetih, razstavljenih na velesejmu se odlikujejo tudi nastopne tvrdke:

Anton Sinkovec, Kranj—Grosuplje, vrvarna.

Kregar Josip, Ljubljana, tesarski mojster.

Schneider & Verovšek, Ljubljana, trgovina z železnino in stroji.

Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5, zaloga klavirjev.

Viljem Treo, Ljubljana, arhitekt in mestni stavbenik.

Prva jugoslovanska tovarna špirta, kvasa, (drož) in slada, Maks Zaloker, Ljubljana.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, manufaktura.

Andrej Černe, Ljubljana, stavbeno podjetje.

M. Kuštrin, Ljubljana, tehniško in elektrotehniško podjetje.

Balkan d. d. za mednarodne transporte.

J. Goree, Ljubljana, kolesa in avtomobili.

»Sinta« splošna industrijska in trgovska družba, Ljubljana, Miklošičeva c. 15.

Bričelj Ivan, Ljubljana, mestni stavbenik.

Korn Teodor, Ljubljana, kleparski in vodovodni inštalater.

Stadler Josip, Ljubljana, Sodna ul. 11, tovarna stolov in lesnih izdelkov.

The Rex, Co, Ljubljana, pisalni stroji in potrebšćine.

I. C. Mayer, Ljubljana, manufaktura.

Svetla d. d. Ljubljana za žarnice in elektrotehniko.

Lukul d. z o. z., Ljubljana, juhni izvleček.

O. Bernatovič, Ljubljana, trgovina z obleko.

Konzervna tovarna Vrhnika.

Ogrin Ivan, Ljubljana, stavbeno podjetje.

A. Lampret, Ljubljana, Krekov trg, strojno olje, bencin, petrolej, parafin.

Kosmač Fran, Ljubljana, Jeranova ulica 5, štedilniki.

Weissbacher, lesna industrija, družba, Ljubljana.

Grižar & Mejač, Ljubljana, zaloga izgotov. obleke.

Teharska lesna industrija, Teharje-Store, stoli in lesni izdelki.

Gospodarska zveza.

Ravnikar Fran, Ljubljana, tesarski mojster.

Zebljarska in železoobrtina zadruga, Kropa in Kamnagorica.

Agrarna direkcija v Ljubljani — ekspozitura samostojne stranke.

Ze večkrat smo se morali baviti z direkcijo za agrarno reformo v Ljubljani. Poslovanje pri tem uradu je pač tako, da bje v obraz vsaki objektivnosti in pravičnosti. To je strankarska ekspozitura samostojnežev in demokratov. Zdi se, da obstoja ta državni urad v Ljubljani samo radi tega, da ga morejo vladne stranke izrabljati za politično priganjaštvo. Večkrat smo že pokazali na postopanje tega urada z razdelitvijo zemlje Auerspergovih posestev v Žužemberku. Pribili smo že, kako pristransko je postopal z nekaterimi agrarnimi odbori, ki so bili pravilno izvoljeni. Sedaj hočemo pokazati zopet na nov slučaj, ki naj vsej javnosti pokaže, da direkcija za agrarno reformo pravzaprav ni noben državni urad, ampak le pokorna služabnica samostojnežev. Slučaj je sledeči:

30. aprila t. l. so se vršile za občinski agrarni odbor v Šmarjeti na Dolenjskem. Pri volitvah je zmagala SLS. V komisiji za te volitve so bili sami samostojneži. Zastopnikov SLS v volivno komisijo sploh niso pripustili. Samostojneži so torej vodili celotne volitve sami. Sestavili so sami imenik. Imeli so torej v rokah ves potek volitev oni, ki so se po volitvah pritožili proti veljavnosti volitev. Izvoljeni odborniki agrarnega odbora so zahtevali, da se naj agrarni odbor konstituira. Na noben način in od nobene oblasti niso mogli tega doseči. Preteklo nedeljo je pa prosluli Povše dal pred cerkvijo sklicati, da so bile volitve neveljavne in da se bodo morale vršiti nove volitve. Dolgo je bilo treba čakati, da je našla slavna direkcija za agrarno reformo vzrok, da je razveljavila te volitve. Dosedaj pa še tudi živ krst ne ve, zakaj so pravzaprav bile razveljavljene. Saj so vendar volilni imeniki bili pravnoveljavni in potrjeni, volitve so se v redu vršile. Vodili so jih intimni zaupniki agrarne direkcije same. Edini vzrok za razveljavljenje mora biti in je, ker so pri volitvah samostojni — ljubljenci gospoda Lukana in njegovih pomagačev — propadli. Tega vzroka sicer ne pozna zakon, pač pa je merodajen, kakor se zdi, za kraljevo oblast v Ljubljani.

Te dni je šel na direkcijo za agrarno reformo poslanec SLS v tej zadevi intervenirat. V prvi vrsti je hotel poizvedeti, iz katerega pravnega vzroka so bile volitve razveljavljene. Namestnik g. direktorja je po dolgem iskanju izjavil, da o tej stvari nimajo nikakih aktov in ne vedo ničesar. In vendar je ta slavna oblast razveljavila volitve. Brez dvoma je ta slavna oblast eden najbolj državotvornih elementov v Jugoslaviji.

Dr. Josip Mantuani:

Zgodovinska razstava slik.

(Dalja.)

Take so bile razmere, v katerih so snovali naši umetniki. Naša geografska lega jih je ustvarila. Tu je bilo prehodno ozemlje za razne kulture od zapada na izток in obratno, od juga na sever in narobe.

In dasi odnošaji niso bili navidezno preugodni za gojitve umetnosti, ker je praktična stran, posebno trgovskega nepokoja absorbirala večji del časa našim prednamcem, moramo vendar priznati, da je imela umetnost takrat boljše čase, kakor dandanes. Kajti našim pradedom je bila umetnina v hiši, v javnem poslopu in v cerkvi živa in srčna potreba, tako, da se ni počutil dobro, ako ni imel okoli sebe umetnin.

Ostanke slik iz one dobe je torej poizkusila zbrati »Narodna galerija« in jih razstaviti v obilnejši meri, kakor je to bilo mogoče dosedaj. Kajti — na to dejstvo opozarjam z posebnim povdarkom — deželni muzej je imel historično urejeno razstavo že od l. 1914 dalje. Uprizorjen je bil ves razvoj od Gladiča (1685—1688) pa do naših modernih. Nekaterih umetnikov seveda ni bilo mogoče dobiti, a jih tudi nihče ni pogrešal, izvzemši Jelovška, Tomina, Cebaja in Kavke. — A v dveh razmerno malih prostorih je bil pregled vsega razvoja našega slikarstva; celo freska iz l. 1536 je bila kot uvod pred razstavnim dvorano.

Razstava v tehnični šoli na Mirju je nedvomno popolnejša, kakor ona v dež. muzeju, že zato, ker ni stalna, ampak temporarna. — In spraviti to množino slik vkupaj, to je bilo ogromno delo, za katero je treba, da smo hvaležni vsem in vsakemu, ki je bil udeležen pri tem. S tem, da so bile slike združene na istem mestu, se je pa pričelo šele večje delo izbiranja, prebiranja, določevanja, razobešanja, popisovanja. — Čas je bil prekratek, to se vidi vsepovsodi. Slike bi se bile morale vse strokovnjaško pravilno umiti; debele plasti nesrečnega jantarjevega in drugega temnega pokosta ne dopuščajo danes pravilne sodbe, ker ni videti izvirnega kolorita.

Razobesili so 279 del, ki jih popisuje seznam pod 276 številkami. Razen teh so dodali še 18 slik, ki nimajo številke; torej bi obsegala razstava 297 del. Ampak od teh 297 del jih 11 ni na mestu, to so tako, ki imajo sicer v katalogu svoje številke, na stenah pa pogrešamo del in številke (to so odd. III. 31., — odd. V. 1. [namesto dveh postaj je le ena]; 16, 17, 24, 25, 26, 27; — odd. VI., 16; — odd. VII., 19; — odd. IX., 96). Faktično je razstavljenih torej samo 286 del. Mnogo slik je moralo v depôt. — Ker so slike sem in tam zelo obsežne je delalo še teh 286 del težkoče. Z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo so pa vendar dosegli gospodje trdovratne zapreke skoraj docela. Izvestnih del je 199, od negotovih in nezanih mojstrov pa 87 komadov.

Vodilni in važni umetniki, ki so za eno tudi produktivnejši, so po svojih delih

prav dobro zastopani, morebiti celo nekoliko preobilno, tako, da drugi niso mogli priti v vrsto. Nekateri izmed teh so pa navzlic svojemu pomenu zastopani samo z enim, četudi glavnim delom, ker se ni dalo več dobiti; tako n. pr. Jelovšek (1700—1764). — Bolje Val. Metzinger (1702—1759), ki ima 26 slik v razstavi. Tudi Fortunat Wergant (1720—1769) ima ilustriran svoj razvoj z 19 slikami, dočim ima Leop. Lajer (1752—1828) samo 9 lastnih slik, drugih 21 pripisuje seznam njegovi šoli, ali smeri, ali njegovemu krogu. — Dalje znači Jan. Potočnika (1752—1834) 9 slik, And. Jan. Herleina (1729—1817) 10 podob, dočim jih ima Matej Langus (1792—1855) celih 30, ki mu pa niso vse pripisane. Njegov sodobnik Fran S. Kurz pl. Goldenstein (1807—1873) je zastopan samo z eno (alegorično) sliko. To je škoda. V pokrajini in interijeru je mož pogosto prav interesanten in intimen (n. pr. škocijanska jama, Sv. Janez ob Boh. jezuru, notranjščina cerkve sv. Primoža nad Kamnikom in dr.) Miha Stroj (1800—1870) je sicer zastopan s 7 slikami, a vse so portrėti, izvzemši ene (VIII., št. 59: Skrb božja), ki nikakor ne označuje njegovega kompozicijskega talenta. V ta namen bi bilo bolje, da bi se bila razstavila ena njegovih dobro ohranjenih velikih kompozicij, n. pr. Križanje iz D. M. v Polju ali Sveta družina iz Šmarja; ta poslednja osobito zato, ker je izvanredno dobro ohranjena. Lajer bi bil prav lahko ufrpel eno ali tudi dve večji sliki; s tem bi bili dobili prostora za stro-

ja. Ne navdušujem se za njegovo paletu, navdušujem pa se za jasnost, ki naj jo nudi razstava gledé na zgodovinski razvoj. Ostali umetniki so zastopani z manjšimi številni umotvorov, le Ant. Karinger (1829—1870) ima 11 del, jako srečno izbranih: portrétov, pokrajin in historičnih slik. Joh. Martin Schmiedt (1718—1801) je sicer tujec, ima pa vendar upravičeno svoje mesto med našimi umetniki, na katere je vplival s svojo umetnostjo, posebno na Lajerja. Lud. Cetinovič je v razvoju naše umetnosti brezpomemben, četudi je stremil višje in slikal bolje, kakor n. pr. naš rojak Miha Kavka (1809—1873), ali ljubljanski Jurij Tavčar (1812—1895) ter idrijski Jurij Tavčar (1800—1875). V to vrsto sodi tudi Anzelm Bizjak (1837—1876). Izvežban pristaš nazarske šole, posebno Führichove smeri, je bil Peter Pavel Künl (1817—1871), dasi nima posebnega poleta, vselej pa dobro ribo, v svojem slogu seveda. Z 8 slikami je zastopana nečakinja Langusova, Henrika Langus (1836—1878), dela, ki dokazujejo, da je dosegla umetnica ob koncu svoje dobe spoštovanjavredno visoko umetnosti. Kot dobra pokrajinarja in portrétista je omeniti še dveh profesorjev, Antona Globočnika in Ivana Franketa; prvi je zastopan z enim moškim portrétom, drugi z enim (lastnim) portrétom in 3 pokrajinami. Kot pokrajinarja spoznavamo tudi v naši razstavi koroškega rojaka Marka Pernharta (1824—1871), ki ima 3 lepe alpske vedute.

(Dalja.)

Pri nas smo se že navadili, da zakon ne velja ničesar, kar se pa godi pri agrarni reformi, to pa presega že tudi vse metode, ki jih z eno besedo zaznamujemo z balkanizmom. Mi pa ne poudarimo kar tako mirno mimo poslovanja te slavne oblasti, ki se imenuje direkcija za agrarno reformo. To stvar bomo začeli enkrat prav radikalno ljudstvu pojasnjevati, da bo poučeno, kakšen humbug se pri nas uganja z najvažnejšo zadevo, z našo zemljo in pa z zakoni in naredbami, po katerih naj bi zemlje potrebno ljudstvo prišlo do nje. Ljudstvo naj izve, da je tudi tukaj na dnevnem redu korupcija in strankarska pristranost. Poslanec pa pozivljamo, da obrnejo prav posebno pozornost na našo slavno direkcijo za agrarno reformo v Ljubljani. Če bodo hoteli tukaj napraviti red, jih bo stalo pač brezmejno truda in dela. Uspeh bodo pa končno le ta dosegli, da bo ljudstvo enkrat spoznalo, da jih tudi z naredbami in zakoni o agrarni reformi samo varajo in goljufajo.

Pismo iz Gorice.

Gorica, 9. sept.

Mi, ki živimo v deželi fig in fašistov, le težko izhajamo brez razburljivih dogodkov. Da nam ti ne zmanjkajo, že v obliki meri poskrbijo fašisti, časopisje in vlada. Posebno veliko moč ima pri nas časopisje, dasi je po veliki večini podkupljeno za težke tisočake od bankirjev. Tako pišejo in rišejo po veliki večini za fašiste. Včasih zelo neumno. Pa to nič ne de. Ljudstvo vseeno verjame. Če je treba raztrositi laž po vsi Italiji, je to silno lahko delo. Vsi časopisi so bili na nogah, da glede krnskih dogodkov pokažejo Slovence kot barbare. Brez dokazov, brez povoda. Danes je dokazana naša nedolžnost. Pri tej priliki pa vsi listi z združenimi močmi molčijo, niti eden se ne zmoti, da bi bil pošten. Strela, ki je udarila v spomenik na Krnu, je zdaj zadela urednike laških listov. Bog ve, koliko časa se ne bodo prebudili iz nove omotice!

Pač pa so danes listi polni poročil o tržaškem velesojmu. Nisem še videl letošnjega ljubljanskega velesoja, toda če primerjam tržaški velesojm nasproti lanskega ljubljanskega, se mi zdi tržaški velesojm z ozirom na veliko trgovsko mesto, kot hoče biti Trst, zelo klaverno, da se izražam popolnoma objektivno. Prvič je na slabem prostoru, na hribu in izpostavljen burji. Drugič so razne tvrdke in posebno istrska mesta razstavila v malih paviljonih, v katere vstopi le tu pa tam kak interesent, drugo občinstvo gleda le skozi šipe. Posebno je škoda, da istrski kraji s svojimi produkti na ta način ne nudijo enotne pestre slike, ki bi jo lahko.

So pa vendar na razstavi stvari, ki jih ne moremo zametati in iti kar tako mimo njih. Zanimive so kolonije, kjer so razstavili domačini iz Tripolisa, Abesinije, Cirenajke in drugih krajev svoje predmete iz usnja, lesa, slonove kosti in srebra i. t. d. Tu vidiš res pestro sliko, zdi se ti kot muzej, tudi oblik in notranjost preproste abesinske hiše vidiš.

Kar se velike industrije tiče je razstavil največ Milan, paviljon v katerem je razstavil Trst ne zadovoljuje. Lep je še paviljon za paroplovbo in turizmo, tudi paviljon knjigotrštva je lep. Zanimiv je paviljon za Sardinijo, krasne preproge in domača umetna lesna industrija.

V vseh velikih paviljonih pa se opazi tu pa tam nered, siromaštvo glede napolnitve, kar celi nepometeni popolnoma prazni prostori zijajo nasproti.

Kaj pa Goričani? Kaj pa Slovenci? Med vsemi paviljoni je ta zelo zanimiv, eden najzanimivejših, vsaj lepo urejen, nič praznega. Tu vidimo mizarja Bavčarja iz okolice Črnič, ki je razstavil svoje pohištvo, isto je razstavil tudi mizar Perko od Sv. Roka v Gorici. Miranska čevljarica zadruga je razstavila svoje čevlje. Posebno pozornost so vzbujale v dveh oddelkih idrijske čipke. Krasno delo. Slov. Kmetijska zadruga je razstavila pridelke naše dežele (sadje). Zelo intimen, pristno slovenski je bil oni del, ki je kazal razstavljene izdelke iz Črnega vrha nad Idrijo (samo suho robo), iz Vojsk in Šebrelj (žebliji, kovaški, žepni noži). Sama domača lesna in kovaška industrija.

Naval na sejmišče ni posebej velik. V prvi vrsti ga obiskujejo Tržačani. — Toliko, ker sem hotel podati sliko o sejmju in prvi vrsti le, v kolikor se tiče Goričanov.

Otvoritev »Pokrajinske obrtne razstave« v Mariboru.

Maribor, 8. septembra 1922.

Danes predpoldnem, takoj po deseti uri je otvoril okrajni glavar dr. Lajšič v imenu namestnika Hribarja mariborsko obrtno razstavo, želeč najboljši uspeh. Pred njim so govorili župan Grčar, pozdravljajoč občinstvo in izražajoč željo, da bi se razvili v kratkem času v Mariboru industrija in obrt do največje stopnje ter bi kaj kmalu dosegli kmetijstvo, dr. Mara kot namestnik ministra trgovine Vilovića in zastopnik delegacije ministratva trgovine in obrti v Ljubljani ki je omenil, da Maribor dobro tekmuje z drugimi mesti in da jih

v nekem oziru tudi prekaša. Nato je govoril predsednik obrtne razstave g. Novak, ki je opisal zgodovino »Slovenskega obrtnega društva« in predložil navzočim poseben pomen obrtne razstave, ki bo pokazala, da more mesto Maribor pričakovati boljše bodočnost. Pozdravil je na to navzoč: dr. Lajšiča (zastopnika Iv. Hribarja), dr. Matka (za cerkev), mestnega komandanta polkovnika Draškica, generala Pliverića, profesorja dr. Pitamice, Zadravca (zastopnika obrtne zveze Spod. Štajerske), sod. nadsvet. dr. Stergana (za okrož. sod.), dr. Hojnika (za drž. pravdnistvo), pol. nadsvetnika Krševana, ravnatelja dr. Povale-ja, i. t. d. na kar se je zahvalil vsem, ki so k tej razstavi pripomogli. Pri tej priliki se je poslal tudi brzoglavni pozdrav kraljevi dvojici.

Na to so si prvi posetniki te razstave ogledali najprej objekt v Götzovi dvorani, potem za tem poslopijem razstavljene razne stroje i. t. d. na kar so šli skozi Prešernovo ulico k objektu B, kjer je avirala godba Dravske divizije himno in druge slovenske pesmi. Posetniki so si ogledali najprej vrtnarsko razstavo, kjer jih je pozdravil nadzornik g. Strekelj z navzočim vrtnarskim razstavnim odsekom pod vodstvom prof. Valesa in predsednika društva g. Kegla. Ogledali so si posetniki potem razne druge razstavljene predmete, na kar so se podali v notranje prostore, kjer so pri vinarskem oddelku pokusili tudi izvrstna vina. Pohvala gre gostilničarjem, prodajalcem tobaka in drugih stvari, da niso pretiravali cene, kakor se je to godilo n. pr. v Gradcu pri lanskem kakor tudi pri letošnjem velesojmu. Da se je ta razstava otvorila gre pohvala Slovenskemu obrtnemu društvu, oziroma predsedniku razstave g. Novaku, ki je dal iniciativno, kakor tudi neumornemu tajniku razstave gosp. Kendi, ki se je posvetil posvem razstavi, ter ravnatelju lesne družbe Drava, gospodu Krčiču, ki je delo gmočno podpiral. Na razstavnih prostorih plapolajo slovenske zastave, po mestu Mariboru pa jih žalibože ni.

Politične novice.

— Veličasten shod SLS. Na Mali Šmarren je priredila Kmetiska zveza za Kamniški okraj velik ljudski tabor na Homecu. Prišlo je do 2000 ljudi. Govorila sta narodna poslanca Gostinčar in Sušnik, ki sta žela za svoja izvajanja živahno pritrjevanje. Sprejele so se ostre, času primerne resolucije, Jugoslovanskemu klubu, posebno še načelniku dr. Korošcu se je izreklo popolno priznanje in zaupanje.

— Tudi socialisti odklanjajo Kukovčeve ponudbe. Mariborska socialistična »Enakost« dne 8. t. m. se v uvodniku peča z znanim dr. Kukovčevim nazivom na družitev strank v mariborski oblasti in izjavlja, da pojdejo socialisti samostojno v volivni boj. »Če mordac« — piše list — »dr. Kukovec apelira na kak skupen nastop v dobi volitev, se moti. Nismo krivi, če je volivna geometrija taka, da garantira v celi (?) državi zmago demokratski stranki, da jo pa v Sloveniji spravilja v neprijeten položaj manjšinske stranke, ki nima upanja na mandat. To je bridko ali egoizem demokratske stranke se maščuje v tem primeru v Sloveniji.«

Dnevne novice.

— In to je »socialna politika.« Kakor izvemo, je dr. Žerjav, ki je pri nas minister za socialno politiko, vzel iz službe pri obrtnem nadzorništvu g. I. Mihevc, ki je pri obrtnem nadzorništvu nadzoroval obrate. Pred kratkim je nadzoroval gosp. Mihevc neko tovarno v Trzinu. O razmerah v tej tovarni je g. Mihevc naredil na svojo nadrejeno oblast poročilo, ki lastniku tovarne ni bilo po volji. Tovarnar je pisal pisemce g. »socialnemu« ministru, ta pa je nato vrget g. Mihevc na cesto, kakor je svojčas gosp. »socialni« poverjenik Ribnikar vrget na cesto delavko Katauer, ki se je v svojih poročilih potovala za to, naj bi delavski obrati odgovarjali predpisom zakona o delavskem varstvu. V ta namen, da pazi, če se ta zakon izvršuje, imamo obrtno nadzorništvo. Kdor pa na to res pazi, gre lahko na cesto. To se pri nas imenuje »socialna politika«.

— »Krekova mladina«. Katoliška delavska mladina je ustanovila svojo lastno delavsko izobraževalno organizacijo. Že ime, katerega se si ustanovitelji nadajali, to je »Krekova mladina«, nam znači velik napredek za izobrazbo in pošteno vzgojo naše delavske mladine. Pozdravljamo to novo započeto delo, katero bomo vedno podpirali.

— Čebelarska razstava. Vse interese opozarjamo, da se danes popoldno ob 18. uri zaključijo čebelarska razstava. Mnogo razstavljenih predmetov je še na prodaj. Ne zamudite ugodne prilike.

— Ček za 100 dolarjev št. F. 01090, New York Draft je bil izgubljen 9. t. m. Na čeku je poln naslov lastnikov. Pošteni najditelj naj ga odda lastniku ali upravi »Slovenca« proti nagradi 1000 K. Banke se opozarjajo, da ga ne izplačajo drugemu kot lastniku. 3767

— Viš-Glinec. Ljudski oder v Ljubljani pripori v nedeljo dne 10. t. m. v društvenem domu na Višu priljubljeno in povsod z velikim uspehom igrano N. V. Gogoljevo komedijo »Zenitove«, veseloigro v 3 dejanjih. Ta igra je polna pošteno zabave in zdravega humorja, ter vzbuja cele salve nepriljubljene smehe. Obisk te igre pripravljamo cenj. občinstvu najtopleje. Predprodaja vstopnic v

nedeljo (danes) dopoldan od 10. do 12. ure v društvenem domu in popoldne od 6. ure naprej pri blagajni.

— Etbin Kristanove francoske slove. Mariborska socialistična »Enakost« pomena po »Jutru« vest, da je poslanec mariborskega okrožja Etbin Kristan stopil v državno službo kot izseljeniški delegat v New Yorku. List se temu čudi in pravi, da Etbin Kristan doslej svojih volivcev o tem svojem koraku še ni obvestil in tani še ni nič znanega, ali je Kristan res odložil svoj poslanski mandat ali ne.

— Sirote vojaških gazistov. Po še veljavnem avstrijskem preskrbninskem zakonu imajo sirote po vojaških gazistih (častnikih, voj. uradnikih, gazistih brez čina) pravico do vzgojevalnine do izpolnjenega 24. leta starosti ali do prejše preskrbe. Kot preskrbljene se smatrajo sirote, ki nastopijo javno ali privatno službo s plačo, mezdo, adjutom ali dnevnino, ki vstopijo v vojsko, v vojaški ali javni civilni zavod z brezplačno oskrbo, v samskišče ali samostan, ki se učijo pri trgovcu, obrtniku ali umetniku, ki jih popolnoma oskrbuje, ki izvršujejo trgovino ali obrt, dalje ženske sirote, ki se omožijo itd. Nakazujoča oblast je dognala, da mnoge stranke niso prijavile takih izprememb. Zato odreja pokrajinska uprava, da imajo vpsolati vse vdove vojaških gazistov, ki prejemajo za svoje otroke vzgojevalnino (enako varuhi za obojestranske sirote po gazistih) najkasneje do 20. septembra 1922 »Računskemu oddelku delegacije ministrstva financ (vojaške mirovine)« v Ljubljani »kratkoročno neokolovano« prijavo s sledečimi podatki: 1. Imena in rojstni datumi otrok; 2. s čem se peča sirota (poklic) in od kdaj; 3. dohodki iz tega poklica; 4. kje biva in v čigavi oskrbi je sirota; 5. knjižni izpisek glasom zadnje ček. nakaznice. Podatki naj bodo točni in strogo zanesljivi, ker bo izvršena kontrola. Strankam, ki te prijave ne bi vpsolale, bi se event. ukinilo izplačevanje vzgojevalnine za sirote stare več nego 16 let.

— Koprnivnik na Kočevskem. Pomožni učitelj in šolski vodja (II) na tukajšnji trirazredni osnovni šoli, Leo Ferluga, rojen Primorec in nekdanji mornar, je izstopil iz katoliške cerkve in pristopil k pravoslavni veri. Nedavno je v neki tukajšnji gostilni izustil te besede: »Če bi jaz imel otroke, bi jih bil preje z nogami teptal, kot bi jih dal krstiti ali birmovati.« In ta možakar, ki žali na tak način veraki čuti ljudstva, vzreja našo katoliško mladino. (Kakor je razvidno iz današnjega poročila iz višjega šolskega sveta, je ta imeniti pedagog izstopil iz šolske službe.)

— Na meštanski šoli v Ribnici prične šolsko leto 1922-23 v četrtek, 14. t. m. Po sveti maši je vpisovanje v I. razred v pisarni ravnateljstva na deški šoli. S seboj je prinesel zadnje spričevalo, listek o cepljenju koz, po možnosti tudi domovnico in krstni list. Pogoj vsprejema je dovršeno 5. šolsko leto — reda v jeziku in računstvu dobra. Učenci in učence ostalih razredov naj se zglase istotam v sredo od 8. do 12. ure dop. v svrhu ureditve razredov. Redni pouk se prične dne 15. t. m. Četrty razred ni še zasiguran — a vodstvo šole upa, da ga bo mogoče vkljub zaprekam kmalu otvoriti.

— Založite se z medom za prihodnjo zimo! Na čebelarski razstavi v Mariboršču, ki se zaključuje v nedeljo, dne 10. t. m. popoldne, ima vsakdo priliko oskrbeti se s tem prepotrebim živilom. Vrhutega pa nudi razstava toliko zanimivoga, da nikomur ne bo žal za malo vstopnino in urico časa.

— Smrtno se je ponesrečil Karel Grčar, topilec v steklarni v Zagorju. Dne 2. t. m. se je vračal s svojim sinom Karlom — ki je bil prišel z Dunaja k očetu na dopust — iz Polšnice, kjer sta obiskala svoje sorodnike. Hotela sta iti po bližnji na Renke. Ponoči pa sta zgrešila pot in zašla na skalovito Konjšico. Tu jima je zmanjkalo poti; zato sta sklenila prenočiti na mestu, kjer sta se ravno nahajala. Oče, ki bi moral drugo jutro nastopiti zopet službo, je ob 11. uri ponoči vstal, hoteč poiskati pravo pot. V temi pa je padel v 20 m globok prepad, kjer je obležal z večimi smrtnimi ranami, ki jih je pri padcu po skalah zadobil na glavi. Na njegove obupne klice se je zbudil njegov sin Karol, kateremu se je slednjič posrečilo, da je prišel z manjšimi poškodbami do očeta. Tu sta ostala oba v dežju do jutra. Tedaj je šele prikllical sin železnikega čuvaja na nasprotnem bregu Save, kateri je takoj obvestil o tem žandarmerijo v Zagorju. Na nosilnicah so nato prenesli težko poškodovanega Grčarja, kateri pa je bil ves čas pri popolni zavesti ter je med potjo še tolažil svojega obupanega sina — v Zagorje na kolodvor. Odolet pa so ga prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je še isti dan ob 6. uri popoldne umrl. — Pokojnik je bil star 63 let. Bil je pošten in značajan mož, poznan in priljubljen v vsem Zagorju. Da je bil zmožen in nad se vreden delavec, dokazuje dejstvo, da ga je dal prepeljati iz Ljubljane v Zagorje njegov šef inž. Abel Viljem na lastne stroške. Globoko socialno čutečemu inž. Abelu naj bo za ta plemeniti čin izrečena tem potom najtežnja zahvala težko prizadetih pokojnikovih sorodnikov. Na zadnji poti so spremlili pok. Grčarja k večnemu počitku med drugimi ravnatelj Nedilovšek, delavska godba ter vsi tovariši steklarji iz Zagorja in iz Hrastnika.

— Požar v Litiji. V Litiji je upepelil požar hlev in je poškodoval hišo Frana Bokala, ki biva v Ameriki. Škode je povzročil požar 80.000 K; lastnik je bil zavarovan za 13.000 K.

— Tatvina na Rečici. V noči od 31. avgusta na 1. septembra je bilo ukradenega g. dr. Ivanu Šveglju na Rečici z dvorišča za graščino perila v vrednosti nad 10.000 K.

— Od doma pobežni je 30. avgusta leta 1908. v Celovcu rojeni, v Dobrovo pri Borovljah pristojni Jurij Grill.

— Tatvine koles na deželi. Posetnikovemu sinu Alojziju Štrublju iz Rudnika je bilo ukraden 4000 K vredno kolo »Waffenrad«. — Črno pleskano kolo, vredno 8000 K, je bilo ukraden pošetniku Francu Oblaku v Puštalu.

— Stoletnica brazilske samostojnosti. Največja južnoameriška država Brazilija praznuje letos 100 letnico svoje samostojnosti. Takoj po odkritju (leta 1501.) so bili deželo zasedli Portugalci in jo vladali in izkoriščali kot svojo kolonijo celih 300 let. Ko je začetkom 19. stoletja Portugalski kralj Janez VI. našel v Braziliji zavetje pred Napoleonom, se je dežela 1. 1815. proglasila za kraljevino in postala enakopraven član združene portugalske države. V tem se je prebivalstvo čim dalje bolj prebujalo in vedno težje čutilo portugalski jarem. Razvilo se je krepko gibanje za osamosvojitve; portugalska vlada je vse vstaje sicer krvavo zatirala, a gibanje se je vedno bolj širilo. L. 1821. je izbruhnila revolucija tudi na Portugalskem in izsilila ustavo. Temu je takoj sledila vstaja v Rio de Janeiro in dosegla, da se je ustava razširila tudi na Brazilijo. Toda razne vojaške priprave in nasilja so Braziljancem jasno govorila o pravih namelih portugalske vlade.

Zbrali so se okoli prestolonaslednika don Pedra, kateremu je bil njegov oče pred svojim odhodom iz dežele poveril upravo in zahtevali od njega, naj proglasi cesarstvo. Don Pedro je 1. avgusta leta 1822. lisabonski vladi odpovedal pokorščino, dne 7. septembra istega leta pa v S. Paulu proglasil geslo: »Neodvisnost ali smrt!« Dne 12. oktobra je bil izklican za prvega brazilskega cesarja. Leta 1889. je Brazilija monarhično obliko zamenila z republikansko. 100 letnico svoje svobode obhajajo Braziljanci z velikimi slavnostmi, razstavami, kongresi itd.

Primorske novice.

— Ogorčenje Rečanov proti Italiji. Reška »Voce del Popolo« je poln ogorčenja proti Italiji, ki igra z Reko tako grdo igro. Zahteva, naj se takoj omogoči vrnitev in redno delo reške konstituantne. To naj se izvrši tako, da se odstranijo iz Reke vse laške čete in funkcionarji in prevzame vso oblast in skrb za javno varnost zakonita reška vlada. Ako pa Italija svojih čet še noče umakniti, potem naj pošlje na Reko svoje čete v enaki moči tudi Jugoslavija, ki je drugi pogodbenik rapalske in sammargeritske pogodbe in je na redu v reški državi enako interesirana. Rečani bodo jugoslovanske čete, ki jih bodo osvobodile nacionalističnega stovskega terorja, z veseljem pozdravili.

— Italijanski kapitalizem in Trst. Med italijansko vlado in znamenitim ameriškim podjetjem Ford so se že dal časa vršila pogajanja zaradi ustanovitve velikega industrijskega podjetja v tržaški svobodni luki. Fordovo podjetje ima namreč ogromna naročila na avtomobile za Balkan, Egip, Malo Azijo in druge vzhodne dežele. Da dobave olajša in pospeši, bi podjetje rado zasnovalo lastno tovarno v Trstu, odkoder so najugodnejše veze z vzhodom. Šlo je za to, da italijanska vlada raztegne pas svobodne luke na staro Lloydovo ladje-delnico. Italijanska vlada je izprva kazala vso pripravljenost, da tej zahtevi ugodí, kar je umereno, ker bi novo veliko podjetje prineslo mnogo novega življenja v Trst. Toda italijanski kapitalizem avtomobilne industrije je pretila konkurenca in zato so na vladi vložili svoj veto. Sedaj je skoro gotovo, da bo vlada Fordovo zahtevo odklonila, valed česar se bo ameriško podjetje pet ozrlo po uslužnejših deželah ob Jadranu. Tržačani se bodo pa ob trdih skörjicah še bolj prepirali, da Italija Trstu ni prinesla odrešenja, ampak pogin.

— Nov liberalen tednik je začel izhajati v Trstu pod naslovom »Sjara Naša Slogac«.

— Umrl je v Voloskem trgovec Peter Verderber.

— Obupne šolske razmere v Istri. V slovenskem koprskem okraju je italijanska oblast slovensko šolstvo tako zmanjšala, da je ostalo za 2237 otrok samo 19 razredov s 16 učnimi močmi; na vsak razred pride tedaj malone 120 otrok.

— Trst varčuje. Tržaški mestni svet je sklenil, da se v svrhu štedenja opusti en oddelk v mestni bolnišnici, mestna pobiljševalnica se pa združi z vzgojevalnico.

— Vlom v cerkev. V župno cerkev v Rovinju so v noči od srede na četrtek vdrl tatovi in odnesli cerkvenih posod in orodja v vrednosti 100 tisoč lir. Zapri so več oseb, med njimi župnega cerkvenika, a zdi se, da to niso pravi krivci.

— Eleonora Duse bo gostovala na Verdijevem gledališču v Trstu od 7. do 19. oktobra t. l.

Štalerske novice.

— Š Sedemdesetletnica. Gospod Hrastelj, arhidijakon in dekan v Konjicah, je dne 9. septembra dopolnil sedemdeset let življenja. Še mnogo obletnic!

— Inštalacija župnika. Pretečeno nedeljo je bil slovesno inštaliran novi župnik, predmetne župnije M. M. v Mariboru, č. g. p. Valerijan Landergot. Dosedanji služni župnik č. g. p. Kalist Heric, ki obhaja prihodnji mesec svojo zlato mašo, je stopil v pokoj. Novi župnik, ki je v Mariboru znana osebnost in ki že deluje nad 20 let v našem mestu, je sprejet z velikim zadovoljstvom posebno ker je znan po svoji ljubeznivosti napram vsem. Bog mu dodeli, da vodi mnogo let to lepo in obširno pa tudi grešno župnijo.

— Š Shod dr. Korošca v Št. Jurju ob južni železnici, ki je bil napovedan za 10. september, se vrši naslednjo nedeljo, 17. septembra po ranem sv. opravilu. Shod je namenjen za župnijske: Št. Jurij ob j. ž., Dramlje, Kalobje, Št. Vid pri Grobelnem, Ponikva ob južni žel., Slivnica pri Celju.

— Š Orlovski tabor v Ljutomeru na Mali Šmaren je sijajno uspel. Radi pomanjkanja prostora prinesemo poročilo o taboru v prihodnji številki.

— Š Mariborsko krščansko delavstvo je priredilo zadnjo nedeljo romarski izlet na Pujsko goro pri Ptuj. Po slovesnem cerkvenem opravilu se je vršil na prostem, mnogobrojno obiskan shod, katerega so se udeležili v velikem številu tudi domačini. Na shodu sta govorila gg. Krepek in dr. Je. rovshek.

— Š Poroka. V Brezicah ob Savi sta bila poročena v ponedeljek, dne 4. t. m., kontoristinja Mici Ferencak in župan in posestnik iz Vitanja Franjo Frank, vrl pristaša SLS. Poročal ju je g. kanonik in dekan Mesiček; kot prič sta fungirala nevestin stric Jožef Ferencak, trgovec v Ljubljani, in ženinov brat Alojzij Frank, trgovski poslovodja v Brezicah. Vrlemu paru želimo obilo sreče!

— Š Iz Rogaske Slatine nam pišejo: Te dni se je nahajal v Rogaski Slatini najstarejši in najrednejši kopalški gost, ki je prihajal tja že 25 let. To je starina, učenjak, arheolog, čvar hrvatskih zgodovinskih starin g. dr. don Fran Bulić iz Dalmacije. V nedeljo je odhajal. Ko so za to zvedeli Hrvatje, so prišli vsi na kolodvor, kjer se je v njihovem imenu s prisrčnim govorom poslovil od njega odvetnik in poslanec dr. St. Ortner iz Za-

greba. Ob navdušenih klicih: »Živel don Fran Bulič« se je dični starina odpeljal proti Dalmaciji. **Š Preprečena velika železniška nesreča.** Dne 8. t. m. okrog 7. ure zjutraj bi se bila na progi južne železnice Maribor—Dravograd skoro zgodila velika železniška nesreča. Vlak, ki prihaja od Dravograda, se križa s mariborskim na postaji Vuhred—Marenberg. Ker pa je koroški vlak imel precejšnjo zamudo, je postaja Vuhred spustila mariborski vlak naprej proti Vuzenici, kjer bi se bil moral križati z onim, ki prihaja s Koroškega. Medtem pa je že iz Vuzenice proti Mariboru odšel koroški vlak. Na ovinku nad Vuzenico sta se oba vlaka srečala in pretela je strašna katastrofa. Mariborski vlak je bil prenapolnjen ljudi, ki so se iz Gor. Dravske doline vozili na katoliški shod v Dravograd. K sreči je vuzeniški službojoči uradnik ša v zadnjem hipu dal signal na prago: Vse vlake ustaviti! Čuvaju na progi se je res posrečilo ustaviti oba vlaka še v zadnjem hipu, kar pa ni bilo lahko, ker je tam mariborski vlak vozil navzdol s precejšnjo naglico. Lokomotivi sta bili komaj še kakih 150 m vsakebi. Kdo je povzročil zmotu, ki bi bila lahko postala usodna, bo dognala preiskava.

Š Na novoustanovljeni srednji kmetijski šoli v Mariboru se prične prvo šolsko l. 1922-23 meseca novembra. Prvi tečaj srednje kmetijske šole se odpre v tem letu, ako se prihlasi zadostno število kvalificiranih učencev. Dan otvoritve se objavi, čim bodo vse predprijave za to dovršene. Novo srednjo kmetijsko šolo je razločevati od sedaj že 50 let stare vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki obstoja dalje in začne 51. šolsko leto 16. septembra t. l. Namen srednje kmetijske šole je, da se nje učenci izobrazijo teoretično in praktično v kmetijski stroki tako, da morejo pozneje z uspehom voditi manjša in srednja privatna in državna posestva ter dobro obvladati državno službo kmetijske stroke. Nauk v srednji kmetijski šoli traja tri leta, a četrti leto je posvečeno izključno praktičnemu izpopolnjevanju in specializovanju. Šolsko leto traja do konca julija naslednjega leta. Vsi učenci so eksternisti (izven zavoda stanujoči in oskrbovani). Za učence ni predvidenih nobenih stipendij. Pogoji za sprejem so: a) starost najmanj 16 let; b) najmanj z dobrim uspehom dovršena popolna meščanska šola ali nižja realka ali nižja gimnazija; ako so dotičniki razen tega absolvirali kako drugo kmetijsko šolo ali kako kmetijsko prakso ali so predvsem kmetijski sinovi, imajo prednost; c) lepo vedenje; d) državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; e) telesno in duševno zdravje, kar utaneči tudi šolski zdravnik pred končnim sprejemom v šolo. Prošnje za sprejem, pisane lastnoročno na celo polo in kolekovane s 13 dinarji, je poslati do 1. oktobra t. l. ravnatelju srednje kmetijske šole v Mariboru (vinarska šola). Prošnje s morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. zadnje šolsko spričevalo; 4. zdravniško spričevalo; 5. spričevalo o navedenosti pri ohih priložih, ki ne vstopijo v šolo neposredno iz kake druge šole; 6. kratek popis dosedanjega življenja. Obvestilo o rešitvi prošnje se dostavi po pošti vsakemu prosilcu. Učenci, ki ne bodo zadovoljivo napredovali ali so neprimerne vedenja, se odstranijo iz šole med šolskim letom.

Š Državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru. Ponavljalni in naknadni izpiti se prične v ponedeljek, 11. septembra, ob 8. uri. V sredo, 13. septembra, se vrši vpisovanje v drugi letnik od 8. do 10. ure. V prvi letnik ni možno več sprejeti nobenega učenca ali učenke. V četrtek, 14. septembra, je ob 8. uri otvoritvena služba božja. Nato se zbero učenci in učenke v svojih razredih, da se jim predči disciplinarni red in naznani urnik. Dne 15. septembra se prične ob 8. uri redni pouk. Imena učencev in učenek, sprejetih v prvi letnik, bodo objavljena v ponedeljek, 11. septembra, na razglasni deski v šolskem poslopiju (Cafova ul. 9).

Š Tatvine. Dne 4. septembra je bila učitelju iz Hajdine pri Ptuj, ko je vstopil zvečer ob 8. uri na Zidanem mostu v mariborski vlak, ukradena rujava usnjata denarnica, v kateri je imel 1200 K denarja. — Dne 30. avgusta je bilo vlomljeno v Sernecovo stanovanje v Mariboru. Vlomilec je odnesel nove, 3000 K vredne škornje, zlato dvokrovno, 12 tisoč kron vredno uro s monogramom A. S., črni usnjati ročni kovček in 5000 K a. — Gabrijelj Garzarolli iz Postojne je bila v Celju v Samičevi trgovini ukradena rujava ročna torbica, vredna 750 Din, v kateri je imela 50 lir, njen in dveh otrok potni list, vojni listki do Postojne in 1000 lir vredno zobotehno kono.

Gospodarstvo.

Jubilejna čebelarstva razstava v Marjanišču.

Razstava obsega šest skupin in sicer: žive čebele, prazne panje, čebelarstvo orodje, čebelnice proizvode, izdelke iz medu in voska ter čebelarstvo književnost.

Žive čebele. V tej skupini je razstavljenih 118 panjev čebel v raznih sistemih in sicer: prvotni panji (dupla) 2 koša, 47 kranjčev, 40 A2 panjev, 2 polovičarja, 1 gerslungovec, 6 dunajčanov, 6 amerikanecov, 1 opazovalni panj, 2 vzgojilnika za matice z 18 družinami, 2 Virjenčova panja, 1 zobni opazovalni panj in 5 panjev čebel v raznih drugih sistemih.

Panji z živimi čebelami so razpostavljeni v skupinah po parku in v dveh paviljonih (eden za 30 A-2 panjev, drugi za 4 dunajčane, 28 kranjčev je pa naloženih na vozu za prevažanje čebel v pušo, kakršnega nam je prvi opisal in narisal naš sloveči čebelar Anton Janša pred 150 leti.

Prazni panji. V tej skupini je zastopanih veliko število panjev raznih sistemov, od prvotnega panja (dupla), koša in kranjčev, do najbolj kompliciranega Kuntschevega panja. Posebno lepo so zastopani v tej skupini vzgojilniki za matice, razni opazovalni panji ter kompletno opremljena opazovalna postaja (razstavil g. prof. Verblj), kar

nam priča, kako veliko važnost polagajo čebelarji v vzgoji matice, opazovanju in proučevanju čebelnega življenja.

Čebelarstvo orodje. Ta skupina je od vseh najbolj založena. V njej vidimo vse pripomočke, ki so se uporabljali v čebelarstvu od nekdaj, ter priprave, ki se jih poslužuje moderno čebelarstvo. Posebno veliko je razstavljenih točil za med, stikalnice za satnice, topilnikov za kuhanje voska, solnčni topilniki za vosek, valjar za izdelovanje satnic, voz za prepeljavanje A-2 panjev v pušo itd. Čebelni proizvodi. Tudi ta skupina je jako lepa. Razstavljenega je okoli 1500 kg raznih vrst medu v različnih posodah, nekaj medu v satovju ter 500 kg voska v raznih oblikah. Kakovost blaga je prvovrstna.

Izdelki iz medu in voska. Izmed izdelkov iz voska je razstavljenih največ satnic, dočim je izdelkov iz medu, razen medice, medenega peciva in par steklenic medenega žganja jako malo, to pa valed tega, ker so imeli razstavljalci premalo časa na razpolago.

Čebelarstvo književnost, narodno zgodovinske zanimivosti in umetnine l. dr. V tej skupini je razstavljenih precej čebelarskih knjig, med njimi naj omenimo Münzbergovo izdajo Janševe knjige, Golčnikov prevod Janševega »Podvuhjenja« itd. Poleg literature, preparatov, je razstavljenih veliko slik in načrtov raznih čebelnjakov, panjev itd. Posebno lepi sta zbirki sovražnikov čebel (razstavil g. Pulko) in stare ter nove slikane končnice. Izmed novih končnic, ki so jako lepe, zelo ugaja Sveti Ambrož in 4 letni časi, mojstrsko delo gosp. Bečaja iz Cerknice.

Omeniti moramo še zbirko g. višjega sadjarskega nadzornika M. Humeka: Kaj rabi čebelar začetnik — vrste medu — amerikansko pridelovanje medu v satovju. Interesantna je tudi zbirka: »Razvoj čebelarstva očeta Pavlinca«.

Kakor vidimo iz navedenega, je ta čebelarstva razstava vkljub jako kratkemu roku za prireditev, jako lepo uspeła. Obisk je razmeroma zelo dober, želimo pa, da bi »Čebelarstvo društvo« zopet kmalu kaj enakega priredilo.

* * *

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 17.80—18.40, ječmen 18.50 K, oves 13.20 K, koruza 15.20 K, pšenična moka (št. 0) 25.74—25.80.

g Dohodki državnih pristojbin. Dohodki državnih pristojbin iz kolektivne za sedem mesecev l. 1922 (od 1. januarja do 31. julija 1922) znašajo 241.295.981.65 milijonov dinarjev. V proračunu je predvidena celoletna post. v znesku 33.803.058.10 dinarjev. Trošarina pa je prinesla državi od 1. januarja do 31. julija 255.588.004.72 dinarjev. V proračunu je celokupna trošarina predvidena z 79.086.728 dinarji.

g Padanje cen debelim prešičem. Odkar je povišana izvozna carina na debele prešiče, so padle cene debelim prešičem za 20 K pri kilogramu žive teže in sicer od 88 K na 68 K.

g Nemška industrijska razstava v Monakovem. Kljub težki gospodarski krizi skuša nemška industrija čim bolj povečati svojo delavnost. Da je nemška industrija v najvišjem razmahu, pričajo zadnje njene razstave v Monakovem, Norimbergu in dr. Oglejmo si danes monakovsko razstavo. Od maja pa do oktobra je pač časa dovolj, da si domačini in daljni svet ogleda zanimivosti nemške industrije. Našo pozornost zbujajo zlasti keramika in steklo. Kako krasno in okusno so izdelane porcelanaste posode. Znatno pozornost obiskovalcev zbujajo igrače. Zanimiva je zlasti razstava tiskovin in knjig, zlatih in bisernih okrasov, kovinskih predmetov, posebno ona domačega orodja. Razstava cerkvene umetnosti tvori posebno celoto v zvezi s kamnoseškimi kipi. Tu je lahko opazovati, kako daleč so segli ekstremi umetniških smeri. Majhen ali privlačen je oddelek za barve. »Moda« obsega obleko, perilo, blago in tekstilne okraske, bogato izbero vezenin in čipk. V oddelku »stanovanja« vidimo mnogo modernih mobilij, ki so kaj okusne in povsem praktične. Posebno mična je razstava scenerijske umetnosti, kjer so razstavniki na miniaturnih odrih mojstrsko pokazali, kako je treba rabiti barve in svetlobo v olepšavo prizora. Pod milim nebom pa stoje cele vrste raznih vagonov in lokomotiv, ki pričajo o nemški solidnosti in pridnosti. Splošen obisk razstave je jako dober. Kar so prireditelji hoteli doseči, so dosegli v polni meri. Razstava kaže, da kakovost nemškega dela ni padla, ampak da v razvoju napreduje. Za druge industrijske dežele je pa monakovska razstava resen memento, da imajo tako Čehi kakor tudi Francozi, Angleži in Američani še vedno nevarnega konkurenta v — poraženem Nemcu.

g Poplava papirnatega denarja v Nemčiji in v Avstriji. V Nemčiji imajo nad 23 milijard papirnatega denarja v prometu. V Avstriji preko 1500 milijard.

g Italijansko posejilo Avstriji. Italija name-rava izplačati Avstriji dodeljeni kredit v znesku 20 milijonov lir v najkrajšem času in sicer prvo polovico takoj te dni.

g Davek na tuje v Avstriji. Avstrija name-rava povzeti energične korake v svrhu obdavčenja inozemcev v višji meri.

g Cena žitu na Ogrskem. Na budimpeštanski produktivni borzi notira pšenica 7200 o. K, rž 5100 do 5200 o. K.

BORZA.

g Današnji prosti promet. Valed odredb finančnega ministra in valed dejstva, da ni bilo v

petek, soboto ter tudi danes nobene vesti z borze, je vladala v današnjem prostem prometu z devizami in valutami ne samo stagnacija, ampak tudi desorientacija. Posamezni sklepi so silno divergirali. Za liro so ponujali 13.60 K, za dolar 300 K in manj.

Curih, 9. septembra. Devize: Budimpešta 0.23, Berlin 37½, Italija 22.90, London 23.50, New York 527, Pariz 40.85, Praga 17.40, Dunaj 0.00.4—0.00.4½, Sofija 3.15, Zagreb 1.60, Varšava 0.07½, Holandska 205.

Ljubljanske novice.

Ij »Prosveta« za stolno župnijo ima prihodnjo nedeljo dne 16. septembra popoldne ob 6. uri svoj drugi občni zbor v knjižnici »Jugoslav. tiskarne« v III. nadstropje. Na dnevnem redu je poleg obdobjevih poročil o poslovanju v minuli poslovi dobi tudi volitev novega odbora in račun, pregledovalcev. Člani in somišljeniki se vabijo k obilni udeležbi.

Ij Na ogrlarski šoli Cec. društva v Ljubljani se prične šolsko leto 1922/23 v ponedeljek, dne 18. septembra. Ob devetih bo vpisovanje vseh učencev in preskušnja na novo vstopajočih učencev, ki naj s seboj prinese rojstni list, zadnje šolsko spričevalo ozir. izpustnica in pravno spričevalo od župnega urada. Vpisnina je za vse učence 5 Din, učnina mesečno 2 Din. Med šolskim letom se učenci ne bodo sprejemali.

Ij Na ljubljanskih meščanskih šolah so bili v zadnji seji višjega šolskega sveta (dne 7. t. m.) definitivno nameščeni naslednji strokovni učitelji in učiteljice: (I. dekl. meščanska šola pri Svetem Jakobu): Ojstrji Ana, Fajdiga Palmira, Waschle-Burger Ilka, Mladič Marija, Spetzel Miroslava, Trdina Jožica; — (II. dekl. meščanska šola): Potočnik Helena (I. dekla meščanska šola): Fink Leo, Jeras Josip. (II. dekla meščan. šola): Smerdelj Anton.

Ij Zanimiva šahovska prireditev. Svetovni šahovski mojster g. univerzitetni profesor inž. dr. Milan Vidmar in šahovski mojster g. prof. dr. Ascalos priredita danes zvečer ob 8. uri v Narodni kavarni simultano šahovsko produkcijo, h kateri se vabijo vsi šahisti, ki naj po možnosti prinese šahovske deske s seboj. Kibici dobrodošli!

Ij Zgrajba palače Vzajemne posojilnice v Ljubljani. Poslovni prostori (prilije in prvo nadstropje) Vzajemne posojilnice na najlepšem prostoru v sredini mesta ob Miklošičevi cesti poleg hotela »Union« so že dograjeni. Ravnotako so dograjeni prostori za »Občilnico« in »Novo založbo«, ki bosta tudi v priličju in I. nadstropju. Zida stavbenik Ogrin, železobetonske stropne pa izvršuje tvrdka dr. ing. Kasal. V palači bo 13 stanovanj, in sicer po 4 stanovanja v II. in III. nadstropju ter 5 stanovanj v mansardi (podstrešju). V II. in III. nadstropju je 1 stanovanje z 4 sobami, kuhinjo, kopeljo in poselsko sobo, po 2 stanovanja s 3 sobami, kuhinjo, kopeljo in poselsko sobo in po 1 stanovanje z 2 sobama in kuhinjo. V mansardi bo 1 stanovanje s 3 sobami in kuhinjo in 4 stanovanja z 2 sobama in kuhinjo. Palača bo početkom oktobra pod streho, če ne bo kakih posebnih ovir, popolnoma uporabna pa bo poleti l. 1923. Do preselitve v nova prostore posluje Vzajemna posojilnica še ob zvezdi poleg nunske cerkve. Hranilne vloge obreštuje bolje kot vsak drugi denarni zavod, in sicer po 6 odstotkov. Sigurnost je največja, ker je posojilnica lastnica večine delnic hotela Union in nove impozantne palače.

Ij Ljubljanski trg. Pretečen teden je bil trg izredno velik. Goveje meso v mesnicah 50 do 64 K po kvaliteti, na trgu prve vrste 60 K, druge 40 do 46 K, tretje 34 K. Občinstvo se opozarja, da strogo kontrolira kvaliteto blaga. Vsak mesar, ki prodaja meso dražje kot ima označeno na stojnici, naj se ovadi. Telečje meso 56 do 60 K, svinjsko meso prve vrste 96 K, druge 94 K, slanina 140 do 146 K, mast 160 K. Občinstvo se opozarja, naj ne plačuje masti višje nego 160 K kg. Prestopke naj se naznani. Sunka 140 K kg, prekaženo meso prve vrste 140 K, druge 100, kostrun 36 do 40 K, jagnjetina 54 K. Perutnine je na trgu dovolj; piščanci 50 do 80 K po velikosti, kokoši 130 K, raca 130 K. Divjačine in rib na trgu popolnoma primanjkuje. Mleko 12 K liter, surovo maslo 180 K kg, čajno 240 K, ječje 5.50 K. Moka št. 0 32 K v detajlni trgovini. Padec cen moki je bistveno oviran vsled pomanjkanja vagonov. Bel kruh 30 K, črn 26 K. Sadju so na trgu vselike množine. Jabolka od 5 do 12 K kg po kvaliteti, hruške 5 do 14 K po kvaliteti, češnje 5 do 8 K, grozdje prve vrste 40 K, druge 24 K, špece-rožice blago: kava Portoriko 240, Santos 160, Rio 136 K, bel kristalni sladkor 78 K, v kockah 88 K, kavina primes 64 K, riž I. vrste 48 K, druge 38 K, namizno olje liter 106 K, jedilno 96 K, cel poper 100 K, paprika tretje vrste 80 K, sladka 280 po kvaliteti, petrolej 26 K, testenine I. vrste 60 K, II. 52 K. Zelenjave na trgu ne primanjkuje, pač pa pride na trg malo krompirja. Mestna aprovizacija je ukrenila vse potrebno, da se po možnosti preskrbi Ljubljana s krompirjem po najnižji dosegljivi ceni. Draginjo najobčutnejše povzroča cena moka in cena masti. Smemo pa pričakovati, da bo cena masti znatno padla, istotako nekoliko cena moki.

Ij Policijska kronika. Pred obiskom vele-sejma so bili 8. t. m. ukradeni g. Sevičku trije revolverji. — Nov zimski površni suknjič je bil ukraden delavcu Rudolfu Novaku v cirkusu »Slavija«. — Posestniku Leopoldu Habetu iz št. Vida nad Ljubljano je bil ukraden 8. t. m. ponoči iz hleva 8 let star konj. — Ze rabljeni sprednji del tovornega voza s kolesi, vreden 2500 K, je bil ukraden pred štirinajstimi dnevi iz lope poleg jahalnice v Konjušni ulici. V noči od 6. na 7. septembra je pa bil zopet ukraden iz navedene lope sprednji del vojaškega voza brez koles, vreden 2000 kron, ponoči na 19. avgusta je pa bilo ukradenih ravnotam osem po 4 m dolgih desk. — Srebrna veržica z obeskom, vredna 2000 K, je bila 8. t. m. v cirkusu »Slavija« ukradena višjemu konservatoristu Vladimiru Povšetu. — 200 Din je bilo ukradeni vdovi Mariji Punčuh. — Pomožni sprevodnik državne železnice Leon Justin je bil 8. t. m. pri sestavljanju vlaka povožen in poškodovan na glavi in na levi roki. V Ljubljani štačioniranega ranjenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Na bregu Malega grabna se je našla zadržana gos in puran, ki sta bila brez dvoma ukradena. — Ivanu Malneriču s Stare poti je bila ukradena obleka v vrednosti 4000 K. — Vlomljeno je bilo v šupo Matija Humra ob Casti dveh cesarjev. Vlomilci so odpeljali 1000 kg sena. — Približno 30 let star mož, srednje velik, oblečen v sivo obleko, je v Kmetijski ulici posilil in poškodoval neko žensko. — V vozu cestne električne železnice je bila ukradena Aleksandru Zabretu 500 K vredna črna volnina jopica. — Pred »Zvezdo« je bilo Rajku Valentu ukradeni novo kolo znamke Kinta št. 278.148. — Štefaniji Ravnikarjevi iz Zagorja je bilo ukradeni raznih stvari v vrednosti 3845 K.

Ij Darilo. Gospod Josip Kosler, posestnik v Ljubljani, z gospo soprogo sta izročila magistratu mesto venca na krsto ranikemu dr. Franu Zupancu 1000 K za ubogo slepce.

Ij Našel je nekdo večeraj popoldne na prostoru velesejma neko vsoto denarja. Kdor denar pogreša, naj se oglasi pri E. Smerkolj, Rožna ulica 7.

Ij Zlata ura z verižico je bila ukradena g. Ignaciju Gabriču, sod. pis. ravnatelju v p., Kolodvorska ul. 34, vredna 15.000 K — ne pa 15.000 gotovine, kakor se je v četrtek pomotoma poročalo.

Pevski vestnik.

Odbor Pevske zveze, izvoljen na občnem zboru v Celju se je konstituiral na svoji zadnji seji sledeče: predsednik: Dr. F. Kimovec, prvi podpredsednik dr. Fr. Logar, drugi podpredsednik P. F. Zajec, tajnik: Janko Podgoršek, tajnikov namestnik Rado Rancigaj, blagajnik: Janko Pestotnik, blag. namestnik Vinko Jelencik, knjižničar: Lavrič F., knjižn. namestnik: Fr. Pajk, Zvezin pe-vovodja: prof. Bajuk, njegov namestnik: Zdešar F. Celjsko pevsko okrožje si je izvolilo sledeči odbor: preds. Lassbacher, kapl.; ref. in tajnik: F. Jerič, uradnik, blagajnik: Prost A., kapl., okr. pevovodja: Al. Mihelič, trg.

Iz odbore seje Pevske zveze. Na predlog artisticnega odseka razpiše Pevska zveza za najboljšo mešane zbor v obsegu 2—3 strani pevčeve priloge tri nagrade in sicer: po 2000, 1500 in 1000 kron. — Podrobne pogoje glej v prihodnji številki »Pevca« in istočasno v dnevniki.

Vse včlanjene zbere opozarjamo, da so v smislu pravil § 7 D »glej Pevca št. 1 § 7—8) dolžni naznanjati P. Z. v Ljubljani vsak nastop oz. sodelovanje zbora z natančnim sporedom. Poročila so velevažna. Vse zakasnele prijave pošljite naknadno takoj. — Pevska Zveza.

Tajništvo Pevske zveze in upravništvo »Pevca« posluje dnevno od 3—4. ure pop. v društveni sobi. (Ljudski dom, II. nadstropje).

Slovensko glasb. društvo »Ljubljana« izposoja note v P. Zv. včlanjenim zborom, če se tozadevno obrnejo k Zvezi.

Redne pevске vaje Slov. gl. dr. »Ljubljana« so se začele v starem redu: v ponedeljek od 7. do 8. ure ženske, od 8. do 9. ure moški, v četrtek od 8. do 9. ure mešani zbor. Novi pevci se javijo pred vajo pri društvenem pevovodji.

— Okrožna prireditev škofjeloskega okrožja bo v nedeljo, 8. oktobra, v Škofiji Loki. Zbori naj javijo naslove pesmi (dve), ki jih bodo peli, število pevcev in pevovodjo do 14. septembra Pevski zvezi.

Ptujsko okrožje pa bo imelo svojo prireditev v nedeljo, 17. septembra, v Ptuj. Nastopilo bo 10 zborov.

Bajukova pevška šola bo do konca septembra dotiskana. Vadnica (158) in 30 strani razlage je tiskanih. Zbori, potrpite! V šoli boste imeli bogato izbiro vaj in vso razlago, kolikor je izložen pevec potrebuje. Vadnica je urejena po najnovejših pedagoških pravilih, razlaga pisana v gladekem jeziku. Tuji izrazi so zamenjani z nazornimi čisto slovenskimi. Ko bo dotiskana, bo odbor po časopisih naznanil.

Orlovski vestnik.

Seja šentpeterskega orliškega okrožja se vrši v ponedeljek, dne 11. septembra, ob sedmih zvečer v prostorih šentpeterske prosvete. Udeležba vseh odbornic dolžnost. — Predsed-nica.

Odsekom ljubljanskega okrožja. V nedeljo, dne 15. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši seja Okrožnega sveta v dvorani Rokodelskega doma. Spored navaden. Udeležba obvezna. Odseki naj vzamejo lo za znanje v zmislu poslovnika. — Br. P. Kodre, okr. predsednik.

Poslovnik II. izdaja smo razposlali po povzetju vsem okrožjem in onim odsekom, ki dobijo dva izvoda. Ostalim odsekom razpošljemo poslovnik v ponedeljek.

Turistika in sport.

Nogometna tekma Rapid, Maribor : Ilirija je vsled deževnega vremena preložena na kasnejši čas.

Ilirija rez. : Sparta. Ob ugodnem vremenu se vrši danes ob 16. uri na igrišču Ilirije nogometna tekma med rezervno Ilirije in Sparto.

Poslano.

Ugotavljam, da je poročilo »Jutra« z dne 7. t. m., v katerem me skuša nekdo pred javnostjo oblatiti in osmešiti, zlobno zavito in vseskozi neobjektivno.

Ljubljana, dne 9. sept. 1922.

Dr. A. Serko.

1923! 1923! Družinska PRATIKA

izide koncem prihodnjega tedna. Cena izvodu 3 Din. — Engrosisti popust!

BENCIN - MOTOR

za žaganje drv, kompl. na vozu, priporčljiv za mlatilnico, 6 P.H., vžiga na svečo, firme Milano, moderne konstrukcije, ceno naprodaj. — Več pove P. R. KOTNIK, Ljubljana, Gradišče štev. 17.

Salmā

neporušne
kavčukove pete
za čevlje.



Kuharico

popolnoma večjo kuhe, hišnih in vrtnih opravil, išče graščina Bokalce, pošta Vič pri Ljubljani. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Reflektira se samo na osebe z dobrimi in dolgiimi sprječevali.

Trije dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje. Poizve se Pražakova ulica št. 10, II. nadstropje, levo. 3757

Žagovodja

ozir. GOZDNI MANIPULANT, samostojen, z daljšo prakso, zmožen slovenskega, srbohrv., nem. in italij. jezika v govoru in pisavi, znan s trgovci in industriji tu- in v inozemstvu, želi premeniti mesto. Ponudbe pod »Jugoslovan« na upravo lista. 3759

Naslovi dobrih in zanesljivih stanovanj za dijake in DIJAKINJE se dobijo pri g. LIKAR, Poljanska cesta 87, vila »Bergman«.

DRUŽABNIKA

s kapitalom, za kinopodjetje, v zelo prometnem kraju, iščem. — Ponudbe pod: »KINO« na upravništvo »Slovenca«.

Dva dijaka ali dijakinji

iz boljše družine, nižjih razredov, sprejem na dobro hrano in stanovanje. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 3760.

Deček ki je dovršil 4. razr. ljudsko šolo, želi vstopiti kot učenec v trgovino z meš. blagom. Ponudbe na: Jožef Zerovnik, Vaše, p. Medvode.

Absolventka mešč. šole

išče primerne mesto. Najraje kot učenka v večjo trgovino ali k modistki. — Natančneje: A. R., Kolodvorska ulica 22.

Stanovanje išče moški

s stalno službo, ki bi ob prostem času lahko opravljal kako delo na račun stanarine. Ponudbe na upravo pod št. 3761.

Sprejme se mlajši DIJAK na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava lista pod št. 3766.

Posojilo Din 125.000

iščem proti dobremu zavarovanju posestva, stavbnih parcel in hiše, proti dobremu obrestovanju. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3727.

Manjša hiša

na periferiji mesta Ljubljane, s prostim stanovanjem, naprodaj. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 3721.

Sprejem dobrega in zanesljivega HLAPCA h konjem.

IVAN N. ADAMIČ, vrvarna, Ljubljana.

Stanovanje išče mlad, soliden sedlar-tapetnik, ev. s hrano. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številka 3646.

Dijak ne čez 14 let, se sprejme na stanovanje in hrano k boljši družini. — Naslov pove uprava lista pod št. 3730.

Knjigovodkinjo

z večletno prakso sprejme pod ugodnimi pogoji večja, dobro vpešana lesna trgovina. — Ponudbe s prepisi izpričeval, zahtevki plače, navedbo referenc in čas nastopa službe, je poslati na upravo lista pod: Lesna trgovina št. 3506.

Dr. BOGDAN NOVAK

zdravnik, bakteriolog in specialist za infekcijske bolezni

ordinira od 11. do 12. ure dop. in od 1. do 4. ure pop., Kersnikova ulica (Nova ulica) št. 5, I. nadstr.

Prijatelji glasbe!

Prodajam PIANOLO (samogralni stroj) na glasovir, in sto kosov NOT od najboljših skladateljev, samo za 20.000 din. Le resnim kupcem v pogled vsak dan od 10.—15. ure pri trdki G. F. Juršek v Ljubljani, Wolfova ulica 12. 3660

Knjigovodja (knjigovodkinja),

perfektni, potnik, verziran v ter sprejmeta. — Ponudbe na Žitni zavod, d. z o. z. v Ljubljani. 3704

Išče se vesten uradnik

spreten v dopisovanju, če mogoče tudi več knjigovodstva; s pisarniško prakso imajo prednost. Zahteva se matura, smisel za organizacijo in da je somišljenik. V poštev pridejo le reflektanti, ki hočejo prevzeti mesto za stalno. Pogoji ugodni, plača po dogovoru. Pismene ponudbe pod št. 3676 sprejema uprava »SLOVENCA« do 14. t. m.

Vinotoč. Cenj. občinstvu najto-pleje priporočam svojo veliko zalogo prisnaga

dalmatinskega vina,

katerega razpečavam na debelo, kakor tudi v zaprtih steklenicah po zelo ugodnih cenah. — Justinka Skalarjeva, Tržič, Gorenjsko. 3527

Otroški vozički, dvokolesa,

novi motorčki na ženska kolesa, šivalni stroji, pneumatika, najceneje pri BAT-JELU, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, Stari trg št. 28. 3688

Tovorni auto

3 1/2 tone

2 toni

1 1/2 tone

Garaža Gorec

Vegova ulica 8
Ljubljana.

Raznovrstno

pohištvo

nudi po solidnih dnevnih cenah

Ivan Dogan

Ljubljana, Dunajska c. 17.
(Mediatova hiša)

Cestni betonski

gramoz

proda vsako množino po jako nizki ceni

„Slograd“
tovarna KERŠIČ

Podpirajte slepce!

„Silvija“- izdelki

čaj, dišave, vanilni sladkor, pe-
cilni prašek, v korist fonda za
zavode slepcev se priporoča

MIRKO BELIHAR

LJUBLJANA, TRŽAŠKA CESTA



IVAN BRICELJ
MESTNI STAVBENIK
LJUBLJANA

Telefon 527. Slomškova ulica 19.

IZVRŠUJE NOVE ZGRADBE IN
POPRAVILA VSEH VRST, NA-
ČRTE TER PRORAČUNE.

DELO NAJSOLIDNEJE!

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 8.
»ILIRIJA«, LESNA TRGOVSKA IN
INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:
Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.
Produktivna družba kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani,
Kolodvorska ulica št. 28.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA
za popravilo gramofonov in drugih godb. strojev A. Rasberger, Sodna ulica 5 (veža, desno), Ljubljana.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
KLOBUKE IN TELOV. POTREBŠČINE:
Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Gra-
dišče št. 5.

PLESKARJI, SOBO- TN CRKOSLIKARJI:
Produktivna zadruga, reg. zadr. z o. z.,
Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SOBNO SLIKARSTVO:
Žuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDIČJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 463.
Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7-9

STAVBENO PODJETJE:
Višintin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 2.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška ceta 21, Ljubljana.

TRGOV. Z DRŽNIKI IN SOLNIONIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavec & Turk pri zalati lopatic, Valva-
zorjev trg št. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:
Seliskar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10
(Ceno in točno.)

ZALOGA POHIŠTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Za popravilo

STARIH KLOBUKOV.

so došli novi vzorci. Sprejme naročila za nove. — Cene zelo nizke. Se v ljudno priporoča J. STEMBERGER, Dunajska cesta 9, II. dvorišče. 3696

„ICARUS“

Tvornica mehaničnih igrač, letal, ptic, metuljev, aeroplanov itd. Izde-
lujejo se tudi različni koledarji in
reklamni reliefi.

Paviljon „E“ št. 68.

OSEBNI AVTO

zn. »Minerva« naprodaj.

Daljnja pojasnila pri trdki
JOSIP STUPICA, jermenar in
sedlar, Ljubljana.

Iščem hišo v najem

z lokalom za mešano trgovino s skla-
diščem in stanovanjem z najmanj tremi
sobami; vse po možnosti v isti hiši na
železniški progi Litija, Sevnica, Krško,
Rajhenburg in v tej okolici, ali tudi kje
drugje na železniški progi v Sloveniji.
Ponudbe na upravo »Slovenca« pod:
»Hiša z lokalom«. 3710

Naprodaj hiša

z malim sadnim vrtom na lepem kraju,
20 min. od Ljubljane proti St. Vidu, pri-
meren za obrt. Stanovanje se lahko ta-
koj uredi. Več pove A. Košir, gostilna,
Zgornja Šiška. 3724

HIŠA z velikimi delavnicami in
vrtom, pripravna za vsako
obrt, na periferiji Ljubljane, je naprodaj.
Naslov se izve v upravi lista pod št. 3709.

Na paviljon F št. 152

se opozarja slavno občinstvo. Razstav-
ljeni so razni novi modeli, otroški vo-
zički, dvokolesa, motorji, šivalni stroji,
vsakovrstni deli in pneumatika. Cene
nizke. Ce- »Tribuna« tovarna za
siki franko. dvokolesa
n otroške vozičke, Ljubljana, Karlovska
cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1.

GOSTILNO

vzajem v najem ali račun v krajih
Skočjeloke do Ljubljane ali v Kranju in
okolici. — Razpolagam z vso potrebno
opravo za gostilniško obrt in sem dobra
kuharka. Cenj. ponudbe se prosi na na-
slov: Ivanka Telban, Skočjaloka, Karlovec
predmestje št. 51. 3755



V globoki žalosti naznanjamo, da je po dolgi,
mučni bolezni preminul naš dobri soprog, oče

Friderik Weinberger

revident južne železnice

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši iz mr-
tvašnice deželne bolnišnice v nedeljo, dne 10. t. m.,
ob 15. uri.

Ljubljana, dne 8. septembra 1922.

Ivana Weinberger, roj. Stergar, soproga.

Inž. Friderik Weinberger, sin.

Ida Weinberger, hči.



Globoko potrliim srcem javljam v svojem imenu kakor
tudi v imenu svojih otrok in vseh ostalih sorodnikov pretresljivo
vest, da je po nedolgem sklepu Vsemogočnega naša iskreno-
ljubljena, nepozabna soproga ozir. predobra mamica, gospa

Ana Trampuš

soproga ključavničar. mojstra »Združenih papirnic
Goričane«

danes, dne 9. septembra 1922 ob 5. uri zjutraj po kratki, zelo
mučni bolezni, previdna zaspala v Gospodu.

Pogreb preblage rajnice bo v ponedeljek, 11. t. m. ob
4. uri popoldne iz Goričan na pokopališče v Sori.

Nepozabno pokojnico priporočamo v pobožen spomin.

IVAN TRAMPUŠ,
žalujoči soprog.

CHARL PESKINC

Ljubljana

Balkan - Dunajska cesta 33

Manufaktura

Več vagonov dobrega
konjskega prešena
ima za prodati Fr. Mastnak, št. Jurij, j. ž.

Vreče za oglje in bencinmotor

5-8 HP, kupim. — Srehotnjak,
Kolodvorska ulica šte. 31.

Oprava

Naprodaj je 1 jedilnica, črna polti-
rana, in nekaj spalnic iz trdega
lesa.
OKORN, mizarstvo, Školja Loka.

„Minimax“

ročni gasilni aparat. — Generalno za-
stopstvo za Slovenijo: BELUSIČ, Ljub-
ljana, Resljeva cesta šte. 3. 3556

Električni stroji proizvod AEG

električni števeci proizvod AEG

žarnice Tungram, vse elektro-
tehnične potrebitine v zalogi
po ugodnih cenah. Elektroteh-
nična trdka

KAROL FLORJANČIČ, Celje,
Proračun brezplačno!

Blago

za prevleko divanov in dru-
zega pohištva v veliki izbiri,
dalje različno platno in jute
za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča
trdka A. & E. Skaberné, Ljubljana
testni trg 10.

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira za jetične
izven torka in petka vsaki dan v
št. Jurju ob južni žel. pri Celju.
Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Enonadstropna LEPA HIŠA

s štirimi stanovanji, 12 minut od pošte,
stanovanje za kupca prosto, je radi po-
sebnih razmer ugodno naprodaj.
Pismena vprašanja pod: »REDKA PRI-
LIKA 3670« na upravo »Slovenca«.

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Han-
ser i Sobolka, Beč-Stadlau, v pred-
vojni kakovosti, se zopet dobi pri glav-
nem zastopniku za Jugoslavijo
EDUARD DUZANEC, Zagreb,
SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

ZALOGA SODOV

Franc Repič,
Ljubljana, Kolizejska ul. 18.

Oset Andrej, Maribor,
Aleksandrova cesta 57, telefon št. 88:
veletrgovina sena, slame,
drv, koruze, ovsa, sadja
itd. Brzjaviti: Oset Andrej, Maribor.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih kle-
parskih in vodovodnih inštala-
cijskih del ter za pokrivanje
streh. Vsa stavbinska in klepa-
rska dela v priznani solidni iz-
vršitvi. — Proračuni brezplačno
in poštne preste. — Popravila
točno in po najnižji ceni. Ploče-
vinasta ambalaža kakor kante
za firnež, olje, bencin, doze za
barve, kandite in konzerve.

Priporoča se trdka

A. Sušnik

trgovina z železnino

LJUBLJANA, Zaloška cesta 21

Ajour šIVALNI STROJ
je poceni naprodaj. — Kje, pove uprav-
ništvo »Slovenca« pod šte. 3634.

Lastni izdelek!

F. in J. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

priporoča veliko zalogo volnenih jopic,
različnih damskih bluz, predpasnikov,
perila za gospode in dame po konku-
renčnih cenah.

Lastni izdelek!

Prva Brodska tvornica kovin- skih predmetov v Brodu na Savi

nudi tukajšnjim trgovcem svoje domače izdelke.
Železne dele pohištva in iz medi ter metalne lesne
predmete po najnižjih cenah. Naročila sprejema za-
stopnik tovarne na velesejmu: paviljon I. - 426.

PRISTOU & BRICELJ

Prvi in najstarejši specialni artistski atelije
za črkoslikarstvo

na steklo, kovine, les, zid, platno itd.

LJUBLJANA, »Hotel pri Maliču«.

Siegel & drug

Industrija platne-
nega in bombaža-
stega blaga

Ljubljana, Dunajska cesta 31. En gros.

Štedilniki

na veliko
in malo

Fran Kosmač

stavbeno ključavničarstvo in specialna delavnica
za vzdigne štedilnike

Ljubljana, Jeranova ulica šte. 5.

Razstavljeni štedilniki v paviljonu »G« št. 264.

Prijatelji dobre kapljice

naj ne zamude obiskati paviljona

»Osrednje vinarske zadruge«!

So najboljša in najcenejša vina iz Štajerske in Dolenjske, ker so
nabavljena direktno od članov-vinogradnikov. — Lahko se sklenejo
tudi kupčije na debelo. — Cene na drobno v PAVILJONU so:
Dolenjska črnina 48 in 52 K, Beli Stajerc 52 K, Ljutomerčan 60 K.

»HORTUS«

I. hrvatska tovarna konzerv d. d.

Zagreb, Paromlinska c. 11.

Zahtevajte cenik!

R.WOLF

delniška družba - Magdeburg-Buckau

Glavni zastopnik za Nemško Avstrijo in Jugoslavijo:

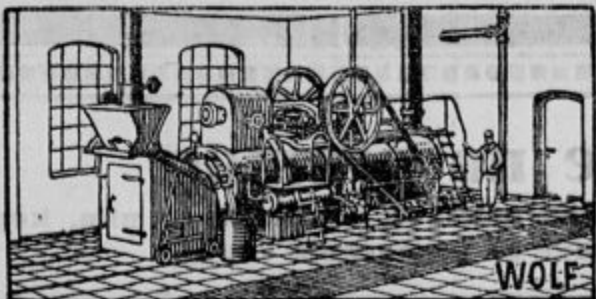
Inž. A. Zorn, Wien III./3, Am Heumarkt 21.

Stabilne in prevozne

lokomobile

za pregreto in nasično paro

od 6 do 800 k. s. moči.



Cesne lokomotive za pregreto
paro za prevažanje tovorov.

Parne cestne valjarje.

Krožne sesalke za namakanje
in osuševanje.

Zastopnik za Slovenijo: Inž. R. Roesser,

Ljubljana, Resljeva cesta 12.

THE REX Co.

Paviljon K, prostor štev. 485. □ □ □ □

LJUBLJANA
Gradišče št. 10
Telefon št. 268

OPALOGRAPH najboljši razmnoževalni aparati.
UNDERWOOD najboljši ameriški pisalni stroj.
NOVOST: Potovalni Underwood, samo 3 kg težak in pisarniško pohištvo.

Mardešić & Cie

fabriques de conserves alimentaires

Tvornice: Komiza - Milna Komiza Tvornice: Komiza - Milna

P. n. l

Cast nam je, da Vam tem potom naznanjamo, da smo tvrdki Importna kuća «JE-KA» v Zagrebu poverili zastopstvo in komisijsko skladišče naših proizvodov za Slovenijo, Hrvatsko in Slavonijo ter prosimo, da se v slučaju potrebe izvolite obrniti na omenjeno tvrdko. — Z velespoštovanjem

Mardešić & Cie., Komiza.

Stavbeno podjetje

IVAN OGRIN

Ljubljana, Grubarjevo nabr. 8

Prevzemajo se vsakovrstne gradnje. Naprava načrtov, stroškovnikov. — Tehnična mnenja in ocenitve.

Delo solidno in hitro. cene nizke.

Telefon številka 426.

Medić, Rakovec & Zankl

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

D. z o. z.

Centrala Ljubljana. Podružnica Maribor. Skladišče Novi Sad.

Brzojavi: MERAKL LJUBLJANA. — Telefon: 84.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti „MERAKL“ Lak za pode. „MERAKL“ Linoleum lak za pode. „MERAKL“ Emajlni lak. „MERAKL“ Bruneline. Ceniki se začasno ne razpustijo!

Kosmetični preparati!
Kemično-tehnični izdelki!

I. C. Kotar, Ljubljana,

Wolfova ulica 3. Telefon 402.

II. Ljubljanski veliki sejem, paviljon K štev. 455.

Josip Neškudla,

Jabloné nad Orlicami 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporoča se prebistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluvije, d. matike, cerkvene in društvene zastave, kolibe, mo. srance, svečnike itd., sohe, križeva pota v polju, ni vršitvi in ceni. — Solidnost tvrdke jamčijo bro. po hvalna pisma in 110 letni obstoj. — Vsi cerkveni predmeti se carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži zorce

J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.



Tudi Vi se boste prepričali,



H. Suttner.
lastnik
Henri Maire
v Ljubljani 2

da je v Vašo korist, ako naročite najprej bogato ilustrirani katalog tvrdke H. SUTTNER (ime: Henri Maire) v Ljubljani štev. 2 preden se odločite za nakup. Ta katalog Vam bo svetoval resnično dobre ure special. znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, ubare, namiz. orodje. Dalje: Krstna in birmen. črtila in vso zlatino in srebrnino, pa tudi porabne predmete, kakor škarje, nože, brtve, lasstrižne in brivske stroje, dose za tobak, svačice in smodke, steklorezce, prizigalnike, denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki

Nova pošiljatev

DKW

pomož. motorjev za kolesa je dospela.

KAREL ČAMERNIK & KO.,

LJUBLJANA :: Dunajska cesta 9—12.

The Oliver najboljši in najcenejši pisalni stroj

Zastopstvo in zaloga

Ivan Gajšek

papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 2.

Informacije daje Hrv.-slav. gospodarsko društvo k. s. z. v Zagrebu.

Gostilničarji!

Prvovrstna hrvatsko-slavonska vina vseh vrst

morejo se v vsaki množini ceno nabaviti na

Hrvatsko-slavonskem vinskem sejmu v Zagrebu

od 17.—23. sept. 1922.

FIAT-AUTOMOBILI

Glavno zastopstvo:

O. Žužek

Ljubljana, Sodna ulica štev. 11

Telefon interurb. 461

nudi od najmanjše 4 cilindrske 6/15 HP do 12 cilindrske 60 HP tipe svetovnoznane osebne avtomobile.

Tovorni avtomobili istih znamk od 1—5 ton.

V nakupu kot obratu najcenejši!

Najugodnejši nakup avtomobilov. — Znižane cene!

Fiat
Torino
Austro
Fiat

Štedilnike na premog

najpriprostejše kakor tudi najfinejše izdelave, štedilnike na plin, kopalne peči, razne priprave za pogrevanje vode,

štedilnike na premog, plin in paro

za največje kuhinje priporoča

FRIED. SIEMENS

patentirani kurilni in kuhalni aparati, družba z o. z.,

Ljubljana, Nova palača Kreditne banke.

Zastopana na velesejmu paviljon J, stojnica 425.

Prvovrstne kvalitete!

Najodličnejše reference!

JOSIP VENGAR

POHIŠTVENO IN STAVBENO MIZARSTVO
JAVORNIK NA GORENJSKEM

Minka Bruner-Karo damsko krojaštvo

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 58.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela. — Priporočam se cenj. damam v mestu in na deželi. — Postrežba točna. — Cene zelo solidne.

„SINTA“

Splošna Industrijska in Trgovska Družba
z o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 15

dobavlja iz skladišča ali tovarne

Gospodarske stroje in razno orodje, stroje in druge potrebščine za mlekarstvo, Nosilce, betonsko železo, lite cevi, žico, strešno lepenko.

Vse vrste železa, pločevin, žebeljev. Različna orodja, okove za zgradbe, ter razne hišne in kuhinjske potrebščine.

Motorje vseh vrst za pogon z benc., sirov. oljem in s paro.

Cele naprave za izdelovanje plina in briketov. Tračnice, ogibe, vozove in vse druge potrebščine industrijskih železnic.

Cevi za vodovode in plin ter vse tozadevne armature.

Najugodnejša nabavna prilika za trgovce
in industrijalce po tovarniški ceni!

Makso Pečnik

Tvornica čevljev - Gameljne nad Ljubljano
Slovenija

Izdeluje vsakovrstno obutev od preproste do najfinejše vrste, kakor: bakanče (za rudnike, šume itd.), polbakanče, gojzare in lovske; vse vrste moških, ženskih, dečjih in otroških čevljev iz boksa, chevreauxa, teletine, kravine, bitlinga in t. d., kakor tudi vse vrste sandal.

Cene zmerne, postrežba točna in solidna.

Z velespoštovanjem se priporočam

Makso Pečnik.

Paviljon „K“, št. 480.

Grafično-strokovni zavod

Dragan Tomljenović

Posloval.: Gunduličeva 23-b ZAGREB Skladišče: Primorska ul. 5

Telefon 27-86 in 26-71, centrala III Brzjavke: Colorgraf

veliko, dobro urejeno skladišče
barv, strojev in vseh graf. potrebščin

ZASTOPA: Tvornico barv za tisk Kast & Ehinger, Stuttgart Wien-Frag / Crkolinivno Gebr. Klingspor, Offenbach a. Main / Tvornico strojev Friderich Heim & Co., Offenbach a. M. (Tiegeldruckschneidpressen, Gummier-, Bronzier-, Lackiermaschinen) / Tvornico strojev Georg Spiess, Leipzig (R tary Anlageapparate) / Tvornico strojev Guibriet & Co., Leipzig (Faizmaschinen).

PRODAJA stroje iz tvornice Karl Krause A.-G., Leipzig (Schneidmaschinen, Prägepressen itd.) / Leipziger Schnellpressenfabrik, A.-G., Leipzig (Offset-stroji), kakor tudi potrebščine za knjigovezstvo.

UREJUJE TISKARNE, KNJIGOVEZNICE, CINKOGRAFIJE itd. / DOBAVLJA VSE GRAFIČNE STROJE IN VSE STROKOVNI MATERIAL.

Hitra in vestna postrežba / Zahtevajte ponudbe in cenovnike.

Strojno, cilindrsko in plinovo olje, bencin, petrolej, parafin, tovarno mast ter tehniško-industrijske potrebščine.

A. Lampret

Reprezentanca Standard Oil Company of New York

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Telefon 247

Paviljon E 30

Turdka Fran Martinec

mestni tesarski mojster v Ljubljani, Prule št. 8

otvoril dne 9. septembra 1922

parno žago na Škofljici

Strojni oddelek je opremljen z vsemi najmodernejšimi stroji za obdelovanje lesa. Zagalo se bodo tudi strankam, katerim se na razpolago polnojarmeriki. Izdelovali se bodo ladijski podi (Schiffsboden) različnih vrst.

Kupujem les vsake vrste, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prevzamem vsa tesarska in v to stroko spadajoča dela: vile, mostove, stolpe, kupole, verande, vrtno hišice i. t. d. po lastnih in tujih načrtih.

Cene zmerne!

Telefon 432.

Izvršitev solidna!

Največji uspeh imajo inserati v „Slovencu“!

JUGO-AVTO

družba z o. z. Ljubljana

Telefon št. 341.

Začasno: Poljanska cesta 3, po 1. X. 1922: Dunajska cesta 36.

Trgovina z avtomobili, motorji, kolesi, pnevmatikami, bencinom, oljem in sest. deli, meh. delavnica, avtomotaksa, garaže.

Zastopstvo tvrdk:

Avtomobili:

„Steyr“
Österreichische
Waffenfabriks
Gesellschaft
Wien.

Motorikli, bicikli:

B. S. A. Cycles-Limited
Birmingham
Great-Britain.

Pnevmatika:

Michelin & Cie.
Manufacture de
Caoutchouc Clermont-Ferrand
France.

Paviljon na prostoru novega sejmišča pp. 565.

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Šiška, Ljubljana.

Telefon interurban 180.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specijaliteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: patent dr. inž. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litiželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).

Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilerija

V. MORPURGO - SPLIT

Vtemeljena leta 1879. od Vida Morpurgo.

PRVORAZREDNE SPECIJALITETE:

Maraschino „SELECT“, Maraschino „ALBA“, Cognac „DALMATIA“ in la Medicinal-Cognac „DALMATIA VIEUX“, CREMES DOUBLES. Zraven tega vsakovrstni NAJFINEJŠI LIKERI.

Žganje: DROPOVICA, ŠLJIVOVICA, BOROVICA, RUM, MASTIKA itd. Ekstrakt od maraške (dalmat. višje) za tovarne likera, prelinčea, bonbona za slaščičarne — (svetovni izvoz). Ekstrakt od CHERRY-BRANDY, PUNCH-A itd.

Cenik na zahtevo. Veleseljem paviljon G št. 241. Cenik na zahtevo.

Zastopnik ADOLF KORDIN, Ljubljana, Betovnova ul. 9.

GOSPODARSKA ZVEZA

IMPORT - EKSPORT
LJUBLJANA
**LASTNI PAVILJON NA LJUB-
LIANSKEM VELIKEM SEJMU.**

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica šte. 25.

Telefon šte. 415 — Poštno-čkovni račun 11.428

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzamam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnice dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste raspetine od 12—15 m.

:: Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo ::

Ludovik Seif, Maribor,

 tovarniška zaloga papirja
in lopenke

 Vsak trgovec s papirjem. Vsaka tiskarna. Vsak knjigovez.
mora v svojem lastnem interesu spoznati

„PAPIRŠEFA“

 Obiščite ga v njegovem lastnem paviljonu desno pri
glavnem vhodu.

Papir na debelo! Tvarniška zaloga! „LIPA MILL“

 konfekcijski papir, kuverte in vse vrste
drugega papirja, papir za pakovanje itd.
Cigaretni papir: Abadie, Club, Samum, Golub

 A. LAMPRET, Paviljon E 30
Ljubljana, Krekov trg šte. 10.

Najzanimivejše

ljubljanskega velesejma bude brez dvoma

oddelek št. F 123—124

 trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, naj-
lepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

 dosedaj iznašla in preiskusila,
razstavi svetovna tordka


Singer - šivalni stroji Bourne & Co.

 v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bo
gonila električna sila

kar prihrani čas in denar.

 To ni življensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes
prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

 teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse
senzacionalne kino-predstave!

Manufaktura na debelo - M. Hribernik

Ljubljana, Sodna ulica šte. 6.

Velika zaloga in vsakovrstna izbira.

Paviljon „H“ šte. 329.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 60,000.000.—. Rezerva: Din 30,000.000.—.

Podružnice:

 Bled, Caplat, Celje, Dobrovo, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Kor-
čula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sa-
rajevo, Split, Sibenik, Tržič, Zagreb.

— Amerikanski oddelek. —

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK: Cortland Street 82, New York City.

 BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas,
Puerto Natales, Porvenir.

INDUS D. D. preje CARL POLLAK

 Tovarna usnja in usnatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):

1. kravine, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. teletine,
4. ovčine in kozine
 - a) mazane, rjave in črne,
 - b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo;
5. vachettes:
 - a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
 - b) za izdelavo nogometnih žog,
 - c) za izdelavo razne usnjate, konfekcije;
6. svinjine (specialiteta):
 - a) za fino jahalno opremo, barvane ali naravne,
 - b) za kovčge,
 - c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeilles in knjigoveštvo);

7. podplati:

- a) trovloženi hrastostrojani podplati,
- b) vache;
8. crouponi za izdelavo transmijskih jermenov,
 - a) specialno strojeni (angleški sistem),
 - b) hrastostrojani.

B. Chrom-usnje:

1. box-calf, črno in barvano,
2. chevreaux,
3. chevrete,
4. chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog
5. chrom-usnje za izdelavo jermenov

C. Galun-usnje

za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. Lak-usnje:

1. box-calf,
2. chevreaux.

II. Industrija usnatih izdelkov.

A. Čevljarski izdelki:

1. čevlji za strapac,
2. " " rudnike,
3. " " sport in nogomet,
4. " po vojaškem vzorcu,
5. sandale.

B. Konfekcija transmijskih gonilnih jermenov:

1. specialni stroj,
2. hraslov stroj,

3. chrom-stroj,
4. jermenci za šivanje in vezanje transmijskih jermenov.

C. Konfekcija za

dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sportni pasovi itd., tržne torbice.

Ljubljanski veliki sejem paviljon J 302

Ljubljanski veliki sejem paviljon J 302

MENJALNICA

Slovenske eskomptne banke - LJUBLJANA

Telefon šte. 3.

nasproti glavnega kolodvora

Telefon šte. 3.

 kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah.
Ima poseben borzni oddelek. **Prevzema vse bančne posle**

Slovenska banka

CENTRALA

A Ljubljani v lastni palači, Stritarjeva ulica 9.

Podružnice:

Novi Sad, Dolnja Lendava, Ljutomer, ekspozitura: Vrhnikla.

Plačuje najvišje obresti na vložna knjižice in na vloge na tekočih računih.

DELNIŠKA GLAVNICA: K 30.000.000—

REZERVNI ZAKLAD: K 5.000.000—

Se priporoča za izvršitev vseh banknih poslov pod najkulantnejimi pogoji.

Priporoča se

Franjo Cvilak, Slov. Bistrica

prečastiti duhovščini in vsem naročnikom, da si ogledate našo stojnico

na Pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru objekt A, oddelek II., stojnica štev. 14.

Priporočamo v nakup vse v našo stroko spadajoče predmete kakor **voščene sveče**, **svitke**, v najboljši kakovosti in fini izdelavi.

M. Kuštrin

tehniško in elektrotehn. podjetje
Ljubljana, Rimska cesta 2

Brzjavke: Kuštrin, Ljubljana. Telef. 588.

Zaloga

polnogumijastih obročev

trrdke WALTER MARTINY za tovarne avtomobile, **hidravl. stiskalnica** za montiranje istih v centrali, **pneumatike** in avtomob. potrebščine, elektrotehn. žice ter tehniških in elektrotehniških predmetov vseh vrst.

PODRUŽNICE: Ljubljana, Dunajska cesta 20, telefon 470, Maribor, Jurčič. ul. 9. tel. 133, Beograd, Knez Mihajl. ul. 1.



JOSIP KREGAR

oblastoveno preizkušeni mestni tesarški mojster

LJUBLJANA Cesta na Modeljevo štev. 2 LJUBLJANA

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno utice, verande, ter razna druga vrtna arhitekturna dela. Stopnice, dekorativne stropove, ter dekor. stenske opaze.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10.

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850

se priporoča za zgradbe
vseh vrst ter izvršuje
načrte in proračune.

Ant. Rud. Legat



prva specijalna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami

Maribor, Slovenska ulica 7, tel. 100

Samoprodaja pisalnega stroja „Continental“ razmnoževalnega aparata „Rapax“, „Veloma“ luknjača, (Lochapparat) in urejevalca pisem sistem „Indus“.

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Ljubljanski velesemenj paviljon H, koja 291.

Priporoča se

prva jugoslovenska tovarna špirta, kvasa (drož) in slada

Odlikovana v Londonu 1905.

Kvas (drože) najboljše kakovosti. --- Postrežba najsolidnejša in točna. -- Brezkonkurenčne cene.

Odičnim spoštovanjem

Makso Zaloker,
d. z o. z.Uvoz in prodaja raznovrstnega
inozemskega manufakt. blaga.

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg.

Posebni oddelek za pletenine,
trikotažo in perilo.

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slov.). Brzjavke: Zadruga Kropa. - Telefon interurban: Podnart 2. Paviljon G 263.

Zebji za železnice, Zebji za ladje, črni ali pocinkani, Zebji za zgradbe, Zebji za čevlje, Spojke za odre in prage, Spojke za ladje in splave, Železne brane, Zobje za brane, Kijake za podobe, zid itd., Vaki z maticami, Zakovice za tenderje, kotle in mostove, Vijačni čepi, Verige.

V PARADIŽU

sta bila brez obleke

Adam in Eva.

sedaj tega ni treba, ker se dobe
vsakovrstne

obleke za gospode
dame in otroke
v trgovini

O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5-6.



„VINARIA“

d. d. vinogradnikov
v Ptuj

prodaja vsakovrstna

haloška in
ljutomerska

vina v poljubnih količinah in sicer
v buteljkah in v sodih.



Lastni
paviljon
na
sejmu!

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle
in
nadomestni deli.

LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICA



Singer-olje
sukanec
svila itd.

PRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Su-
botica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrov-
nik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragu-
jevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Tvornica pohištva

Andrej Kregar

Št. Vid nad Ljubljano (Slovenija)

Preporoča svojo zalogo pohištva u vseh
modernih slogih. — — — Preuzame usa
staubena mizarska dela: okna, vrata,
portale i. t. d. in izuršuje po naročilu.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!



THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268



Opalograph

razmnoževalni aparati so svetov-
noznani

Zahtevajte ponudbe!

KNJIGOVEZ NICA

in tvornica

poslovnih knjig

K.T.D

Ljubljana

Največji

in najmoderneje oprem-
ljeni zavod te stroke
v Jugoslaviji

Kopitarjeva
ulica št. 6

Črtanje

(rastriranje) in vezava
po specialnih naročilih
v najkrajšem času



Prvovrstni in brez-

konkurenčni izdelki

Weissbacher

lesnoindustrijska družba z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 66.

Telefon 114.

Telefon 114.

I. obrat: Parna žaga. — Tesarstvo: izpeljava
in naprava strešnih stolov za visoke
stavbe in zvonike, stropov, slepih in
ladijskih tal, verand, paviljonov, vrt-
nih ograj, kegljišč, ledenic, mostov,
pilotaže.

II. obrat: Strojno mizarstvo. — Stavbeno mi-
zarstvo: okna, vrata, portali, stop-
njice, steklene stene.

III. obrat: Tovarna lesenih žaluzij in rolo za okna
po lastnem preizkušenem sistemu.

Telefon int. 180
Tehn. pisarna v tovarni
Keršič, Sp. Siška

Zastopa patent dr. ing. F.
Empergerja za izvrševanje
konstrukcij iz armiranega
betona z litoželezn. vložkami
za visoke tlačne napetosti
(kakor pri skladiščih, „silo“,
mostovih in podobno)

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d., Ljubljana

izvršuje

stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne indu-
strijske zgradbe, betonske in železobet. konstrukcije

Vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj

SPECIALITETA: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode

Tekoči račun pri
Slov. eskomptni
banki v Ljubljani

Izdeluje vse vrste tehničn.
projektov, statičnih prera-
čunov, stroškovnih kakor
tudi rentabilit. proračunov
Gradbena vodstva:

Kranj - Tržič - Logatec